Llatí

Traducció

Exercicis · 106 exercicis

Proves d'accés a la universitat (PAU) de Catalunya. Ordenats del més recent al més antic.
Retalls dels exàmens i pautes oficials (selecat.cat / universitats.gencat.cat).

1. Exercici de traducció

[4 punts: la manca de coherència i cohesió en la redacció, i els errors gramaticals, lèxics i ortogràfics, així com les deficiències en la presentació, poden comportar un descompte de fins a 0,4 punts]

Feu la versió del text següent:

Guerra contra Tarent i aliança del rei Pirros amb els tarentins

Eodem tempore Tarentinis bellum indictum est, quia legatis Romanorum iniuriam fecerant. Tarentini contra Romanos auxilium poposcerunt Pyrrum, Epiri regem, qui ex genere Achillis originem trahebat. Tum primum Romani cum transmarino hoste dimicauerunt. Commissa mox pugna, Pyrrus elephantorum auxilio uicit.

Flavi Eutropi. *Breviari d'història de Roma*, II, 11, 1-2

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Achilles, *-is* (m.): Aquil·les (heroi de la Guerra de Troia).
committo, *commisi*, *commissum* (3a, tr.): emprendre; *commitere pugnam*, entaular combat.
Epirus, *-i* (f.): Epir (regió nord-occidental de Grècia).
genus, *-eris* (n.): llinatge.
indico, *indixi*, *indictum* (3a, tr.): anunciar; *bellum indicere*, declarar la guerra.
mox (adv.): de seguida, aviat.
posco, *poposci*, — (3a, tr.): (amb doble ac.) demanar (una cosa a algú).
primum (adv.): per primera vegada.
Pyrrus, *-i* (m.): Pirros, rei de l'Epir (297-272 aC).
quia (conj.): perquè.
Tarentini, *-orum* (m. pl.): els tarentins.
tempus, *-oris* (n.): temps, època.
traho, *traxi*, *tractum* (3a, tr.): fer derivar.
tum (adv.): llavors.
uinco, *uici*, *uictum* (3a, tr., intr.): (abs.) vèncer, triomfar.

1. Exercici de traducció

[4 punts: la manca de coherència i cohesió en la redacció, i els errors gramaticals, lèxics i ortogràfics, així com les deficiències en la presentació, poden comportar un descompte de fins a 0,4 punts]

Feu la versió del text següent:

Els déus doten de tots els atributs la primera dona de la humanitat

Prometheus, Iapeti filius, primum homines ex luto finxit. Postea Vulcanus Iouis iussu ex luto mulieris effigiem fecit, cui Minerua animam dedit, ceterique dii etiam donum dederunt; ob id Pandoram nominauerunt. Ea data est in coniugium Epimetheo fratri; inde nata est Pyrrha.

Higí. *Faules*, 142

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
deus, *-i* (m.): déu.
Epimetheus, *-ei* (m.): Epimeteu (germà de Prometeu).
fingo, *finxi*, *fictum* (3a, tr.): modelar, afaiçonar.
Iapetus, *-i* (m.): Jàpet (tità, pare de Prometeu i d'Epimeteu).
inde (adv.): d'aquí.
Iuppiter, *Iouis* (m.): Júpiter (déu del cel, rei dels déus i dels homes).
iussus, *-us* (m.): ordre, manament.
Minerua, *-ae* (f.): Minerva (deessa de la saviesa i de les arts).
nascor, *natus sum* (3a, dep. intr.): néixer.
Pandora, *-ae* (f.): Pandora (nom de la primera dona).
primum (adv.): primerament.
Prometheus, *-ei* (m.): Prometeu (semideu, benefactor de la humanitat).
Pyrrha, *-ae* (f.): Pirra (filla de Pandora i Epimeteu).
Volcanus (*Vulc-*), *-i* (m.): Vulcà (déu del foc, fill de Júpiter).

1. Exercici de traducció

[4 punts: la manca de coherència i cohesió en la redacció, i els errors gramaticals, lèxics i ortogràfics, així com les deficiències en la presentació, poden comportar un descompte de fins a 0,4 punts]

Feu la versió del text següent:

Apol·lo castiga la impietat de Laocoont

Laocoon, Anchisae frater, Apollinis sacerdos erat. Contra uoluntatem Apollinis uxorem duxerat atque liberos procreauerat. Deus, occasione data, per fluctus maris duos dracones misit ut filios eius necarent. Cum Laocoon eis auxilium ferre uellet, ipsum quoque necauerunt.

Higí. *Faules*, 135

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Anchisa, *-ae* (m.): Anquises (pare d'Eneas).
Apollo, *-inis* (m.): Apol·lo (déu de la profecia, de la música i de la medicina).
auxilium, *-i* (n.): socors, ajut, auxili; vegeu *fero*.
do, *dedi*, *datum* (1a, tr.): donar; *occasionem dare*, presentar-se una ocasió.
duco, *duxi*, *ductum* (3a, tr.): dur, menar; *uxorem ducere*, casar-se.
fero, *ferre*, *tuli*, *latum* (irr., tr.): portar; *auxilium ferre*, portar ajut, ajudar.
Laocoon, *-ontis* (m.): Laocoont (sacerdot troià).
liberi, *-orum* (m. pl.): fills, descendència.
occasio, *-onis* (f.): ocasió, oportunitat; vegeu *do*.
uolo, *uelle*, *uolui*, — (irr., tr.): voler.
uxor, *-oris* (f.): esposa, muller; vegeu *duco*.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

El monstre Tifó, colgat sota l'Etna per Júpiter, és el causant de les seves erupcions

Typhon ex terra natus est. Erat portentum immani magnitudine et centum capita habebat. Hic, quoniam regnare cupiebat, Iouem ad pugnam prouocauit. Iuppiter fulmine ardenti pectus Typhonis percussit et montem Aetnam super eum imposuit, qui ex eo adhuc ardet.

HIGÍ. *Faules*, 152

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
adhuc (adv.): encara ara.
Aetna, *-ae* (f.): l'Etna (volcà de Sicília).
impono, *imposui*, *impositum* (3a, tr.): posar.
Iuppiter, *Iouis* (m.): Júpiter (déu del cel, rei dels déus i dels homes).
nascor, *natus sum* (3a, dep., intr.): néixer.
percutio, *percussi*, *percussum* (3a, tr.): colpir, ferir (esp. Júpiter amb un llamp).
prouoco (1a, tr.): desafiar, reptar.
quoniam (conj.): com que, ja que.
super (prep. d'ac.): damunt de.
Typhon, *-onis* (m.): Tifó (gegant mític).

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Els carnuts reprenen les hostilitats a la Gàl·lia amb una matança a Cènabum

Vbi id tempus uenit, Carnutes Cenabum, signo dato, concurrunt ciuesque Romanos, qui negotii causa ibi constiterant, interficiunt bonaque eorum diripiunt; in iis hominibus C. Fufius Cita, honestus eques Romanus, qui rei frumentariae iussu Caesaris praeerat, interfectus est.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, VII, 3, 1

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
bona, *-orum* (n. pl.): béns, possessions.
Carnutes, *-um* (m. pl.): els carnuts (poble de la Gàl·lia).
Cenabum, *-i* (n.): Cènabum (ciutat de la Gàl·lia; avui, Orleans).
C. Fufius Cita (m.): Gai Fufi Cita (ciutadà romà).
concurro, *concurri*, *concursum* (3a, intr.): (mil.) llançar-se a l'atac contra.
consisto, *constiti*, — (3a, intr.): establir-se, instal·lar-se.
eques, *-itis* (m.): cavaller.
frumentarius, *-a*, *-um*: relatiu al blat; *res frumentaria*, provisió de blat.
praesum, *praefui*, — (irr., intr.): (amb dat.) ser al capdavant de, encarregar-se de.
ubi (conj.): quan.

6. PAU 2024 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Dèdal és desterrat pel crim comès contra el seu nebot Pèrdix

Daedalus, Eupalami filius, qui artificium a Minerua acceperat, Perdicem, sororis suae filium, propter pueri inuidiam, quod is serram inuenerat, ex sacra Mineruae arce praecipitem misit. Ob eam causam in exilium ab Athenis Cretam ad regem Minoem abiit.

Higí. *Faules*, 39

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
abeo, *abii*, *abitum* (irr., intr.): anar-se'n, partir.
accipio, -cepi, -ceptum (3a, tr.): rebre.
artificium, *-i* (n.): coneixement tècnic.
Athenae, *-arum* (f. pl.): Atenes (capital de l'Àtica).
Creta, *-ae* (f.): Creta (illa de la Mediterrània).
Daedalus, *-i* (m.): Dèdal (arquitecte del Laberint de Creta).
Eupalamus, *-i* (m.): Eupàlam (nom propi d'home).
inuenio, *-ueni*, *-uentum* (4a, tr.): descobrir, inventar.
Minerua, *-ae* (f.): Minerva (deessa itàlica identificada amb Atena).
Minos, *Minois* (m.): Minos (rei de Creta).
mitto, *misi*, *missum* (3a, tr.): llançar; *praecipitem mittere*: tirar daltabaix, precipitar.
Perdix, *Perdicis* (m.): Pèrdix.
praeceps, *-cipitis*: vegeu *mitto*.
quod (conj.): ja que, perquè.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Un cop Cèsar arriba a Britània, fa desembarcar les tropes i ho disposa tot per anar a l'encontre de l'enemic

Caesar, exposito exercitu et loco castris idoneo capto, ubi ex captiuis hostium locum cognouit, cohortes decem ad mare reliquit et equites trecentos, ut praesidio nauibus essent; praesidio Q. Atrium praefecit et ipse ad hostes contendit.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàllies*, V, 9, 1

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):

castra, *-orum* (n. pl.): campament.
expono, *exposui*, *expositum* (3a, tr.): (naut.) desembarcar, fer baixar [d'una nau].
idoneus, *-a*, *-um*: apte, apropiat per a (amb dat.).
locus, *-i* (m.): lloc, indret; (mil.) posició.
praeficio, *praefeci*, *praefectum* (3a, tr.): posar al capdavant de (amb ac. de persona i dat. de cosa).
praesidium, *-i* (n.): protecció, (mil.) guarnició, destacament; *praesidio esse*, servir de protecció a (amb dat.).
Q. Atrius, *-i* (m.): Quint Atri (oficial romà).
relinquo, *reliqui*, *relictum* (3a, tr.): deixar.
ubi (conj.): quan.

8. PAU 2023 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Després de l'assassinat de Cèsar es revifen els enfrontaments civils a Roma i el senat declara Antoni enemic de la pàtria

Anno urbis septingentesimo ac nono, interfecto Caesare, ciuilia bella reparata sunt: percussoribus enim Caesaris senatus fauebat; Antonius consul, partium Caesaris, ciuili bello opprimere eos conabatur. Ergo Antonius multa scelera committens a senatu hostis iudicatus est.

Flavi Eutropi. *Breviari d'història de Roma*, VII, 1

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
committo, *commisi*, *commissum* (3a, tr.): cometre, perpetrar.
conor, *conatus sum* (1a, dep., tr.): intentar.
faueo, *faui*, *fautum* (2a, intr.): (amb dat.) afavorir, fer costat.
interficio, *interfeci*, *interfectum* (3a, tr.): matar, assassinar.
iudico (1a, tr.): (amb pred.) declarar.
nonus, *-a*, *-um* (num. ord.): novè, nou.
pars, *partis* (f.): (meton. pl.) bàndol, facció.
reparo (1a, tr.): (refl. o med-pass.): tornar a formar-se, reproduir-se.
scelus, *sceleris* (n.): crim, abús.
septingentesimus, *-a*, *-um* (num. ord.): set-centè, set-cents.
urbs, *-is* (f.): (esp.) la Ciutat, Roma.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Cèsar arriba al campament amb la seva escorta de cavalleria i es prepara per enfrontar-se al general pompeià Afrani

Eo biduo Caesar cum equitibus quos sibi reliquerat in castra peruenit. Cognita locorum natura, ponti castrisque praesidio sex cohortes relinquit atque omnia impedimenta, et postero die omnibus copiis ad Ilerdam proficiscitur et sub castris Afrani consistit.

Juli Cèsar. *Guerra civil*, I, 41, 1-3

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Afranius, -i (m.): Afrani (general de Pompeu).
castra, *-orum* (n. pl.): campament.
copia, -ae (f.): (mil., esp. pl.) tropes, efectius.
eo biduo (loc. adv.): al cap de dos dies.
Ilerda, *-ae* (f.): Ilerda (ciutat de la Tarraconense; avui, Lleida).
impedimentum, -i (n.): (mil., esp. pl.) bagatge, impedimenta.
locus, *-i* (m. i n.): lloc; (pl.) regió, terreny.
praesidium, *-i* (n.): protecció, guarnició; (mil.) *praesidio relinquere*, deixar com a guarnició.
proficiscor, *profectus sum* (3a, dep., intr.): anar-se'n, sortir.
relinquo, *reliqui*, *relictum* (3a, tr.): deixar, reservar.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Deucalió i Pirra, únics supervivents del diluvi,
demanen ajut a Júpiter per a restituir la raça humana

Cum cataclysmus, quem nos diluuium dicimus, factus est, omne genus humanum interiit praeter Deucalionem et Pyrrham, qui in montem Aetnam fugerunt. Hi cum propter solitudinem uiuere non possent, petierunt ab Ioue ut aut homines daret aut eos pari calamitate afficeret.

HIGÍ. *Faules*, 153

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
afficio, affeci, affectum (3a, tr.): castigar.
cataclysmus, -i (m.): cataclisme, catàstrofe.
Deucalion, -onis (m.): Deucalió.
do, dedi, datum (1a, tr.): donar.
fio, factus sum (irr., semidep., intr.): produir-se, succeir, esdevenir.
intereo, -ii, -itum (irr., intr.): morir, extingir-se.
Iuppiter, Iouis (m.): Júpiter.
par, paris: igual, mateix.
peto, petii, petitum (3a, tr.): (amb *ab*) demanar, pregar [a algú].
possum, potui, — (irr., tr.): (amb inf.) poder, ser capaç de.
Pyrrha, -ae (f.): Pirra.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Cassivel·laune encomana als governants de Kent assaltar per sorpresa el campament de la flota romana, però els soldats de Cèsar surten de sobte a escometre'ls

Dum haec in his locis geruntur, Cassiuellaunus ad Cantium nuntios mittit atque regionis regibus imperat ut, coactis omnibus copiis, castra naualia de improuiso oppugnent. Cum ii ad castra uenissent, nostri, eruptione facta et multis eorum interfectis, suos incolumes reduxerunt.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, V, 22, 1-2

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Cantium, -i (n.): Kent (regió del sud-est de Britània).
Cassiuellaunus, -i (m.): Cassivel·laune (capitost dels britans).
castra, -orum (n. pl.): campament.
cogo, coegi, coactum (3a, tr.): aplegar, reunir.
copia, -ae (f.): (mil., esp. pl.) tropes, efectius.
dum (conj.): mentre.
eruptio, -onis (f.): sortida sobtada, escomesa.
interficio, interfeci, interfectum (3a, tr.): matar.
reduco, reduxi, reductum (3a, tr.): retirar, replegar.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Cèsar arriba al Tàmesi amb el seu exèrcit
i veu les tropes enemigues apostades a l'altra banda del riu

Caesar, cognito consilio hostium, ad flumen Tamesim in fines Cassiuellauni exercitum duxit; hoc flumen uno loco atque aegre transiri potest. Eo cum uenisset, animaduertit ad alteram fluminis ripam magnas copias hostium instructas. Ripa autem erat acutis sudibus munita.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, V, 18, 1-3

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
autem (conj.): a més.
Cassiuellaunus, -i (m.): Cassivel·laune (capitost dels britans).
consilium, -i (n.): pla, projecte.
copia, -ae (f.): (mil., esp. pl.) tropes, efectius.
eo (adv.): allí, hi.
finis, -is (m. i f.): límit, fi; (en pl.) territori, país.
instructus, -a, -um: en formació.
munitus, -a, -um: fortificat, protegit.
possum, potui, — (irr., tr.): (amb inf.) poder.
sudis, -is (f.): estaca.
Tamesis, -is (m.): el Tàmesi (riu de Britània).
transeo, -ii, -itum (irr., tr.): travessar, creuar; *transiri*, inf. pres. pass.
unus, -a, -um: únic.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Actèon contempla Diana banyant-se i la deessa castiga la seva gosadia d'una manera implacable

Cum Diana fatigata ex assidua uenatione se ad fontem perlueret, Actaeon, Cadmi nepos Aristaei et Autonoes filius, eam speculatus est et uiolare uoluit. Ob id irata Diana fecit ut ei cornua in capite nascerentur et a suis canibus consumeretur.

HIGÍ. *Faules*, 180 i 181, 1

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Actaeon, -onis (m.): Actèon (jove caçador beoci).
Aristaeus, -i (m.): Aristeu (fill d'Apol·lo i de Cirene).
assiduus, -a, -um: ininterromput, perllongat.
Autonoe, Autonoes (f.): Autònoe (filla de Cadme).
Cadmus, -i (m.): Cadme (fundador de Tebes de Beòcia).
caput, -itis (n.): cap.
consumo, consumpsi, consumptum (3a, tr.): consumir, devorar.
ex (prep. d'abl.): a conseqüència de, per causa de.
nascor, natus sum (3a, dep. intr.): néixer, créixer, sortir.
perluo, perlui, perlutum (3a, tr.): banyar, rentar.
speculor, -atus sum (1a, dep. tr.): espiar, observar.
uolo, uolui, — (irr., tr.): voler, desitjar.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Durant el regnat de Tul·lus Hostili, la guerra dels romans contra els albans es resol amb un combat entre trigèmins dels dos bàndols

Tullus Hostilius, rex creatus, bellum Albanis indixit, quod trigeminorum certatione finiuit. Erant apud Romanos trigemini Horatii, apud Albanos tres Curiatii. Foedere icto, concurrunt; statim duo Romanorum ceciderunt, tres Albanorum uulnerati sunt. Unus Horatius, quia tribus impar erat, fugam simulauit et singulos per interualla insequentes interfecit.

Anònim. *De uiris illustribus Vrbis Romae*, I, 1-7

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Albanus, -a, -um: albà (habitant de la ciutat d'Alba Longa).
Curiatius, -i (m.): Curiaci (nom de família albà).
foedus, -eris (n.): tracte, tractat, pacte.
Horatius, -i (m.): Horaci (nom de família romà).
ico, ici, ictum (3a, tr.): concloure, signar.
impar, -aris: (amb dat.) inferior a, en inferioritat davant (de).
indico, indixit, indictum (3a, tr.): (esp.) *bellum indicere*, declarar la guerra.
insequens, -ntis (m.): perseguidor.
quia (conj.): ja que, com que.
singuli, -ae, -a: un per un.
Tullus, -i Hostilius, -i (m.): Tul·lus Hostili (tercer rei de Roma).
unus, -a, -um: únic.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

El rei Numa institueix l'ordenament jurídic de Roma i edifica el temple de Janus, senyal de pau o de guerra a la ciutat

Auspiciis missis, declaratus rex, Numa de templo descendit. Vrbem nouam, conditam ui et armis, eam iure legibusque ac moribus de integro condere parat. Ianum ad infimum Argiletum indicem pacis bellique fecit: apertus, in armis esse ciuitatem, clausus, pacatam significabat.

Titus Livi. *Història de Roma*, I, 18, 10; 19, 1-2

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):

Argiletum, -i (n.): Argilet (avinguda al nord del Fòrum) | *ad infimum Argiletum*: a la part baixa de l'Argilet.
de integro (loc. adv.): una altra vegada, de nou.
Ianus, -i (m.): el Janus (temple dedicat al déu Janus).
Numa, -ae (m.): Numa (Numa Pompili, segon rei de Roma).
pacatus, -a, -um: en pau, tranquil.
paro (1a, tr.): disposar-se a, pretendre.
uis, uis (f.): força, violència.

16. PAU 2021 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

L'exèrcit romà cau en una emboscada de l'enemic

Hostes, posteaquam ex nocturno fremitu uigiliisque de profectione Romanorum senserunt, collocatis insidiis bipertito, eorum aduentum exspectabant, et cum se maior pars agminis in magnam conuallem demisisset, ex utraque parte eius uallis subito se ostenderunt atque iniquissimo nostris loco proelium committere coeperunt.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, V, 32

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
agmen, *-inis* (n.): exèrcit en marxa, columna.
bipertito (adv.): per partida doble.
conuallis, *-is* (f.): vall estreta, fondalada.
demitto, *-misi*, *-missum* (3a, tr.): fer baixar. | (refl.) davallar, endinsar-se.
hostis, *-is* (m.): enemic.
iniquissimus, *-a*, *-um* (adj. superl.): molt desfavorable.
insidiae, *-arum* (f. pl.): emboscada.
proelium, *-i* (n.): combat. | *proelium committere*: entaular combat.
sentio, *-nsi*, *-sum* (4a, tr., intr.): adonar-se de.
uigilia, *-ae* (f.): desvetllament.
uterque, *utraque*, *utrumque* (adj. indef.): l'un i l'altre, ambdós.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Cèsar s'assabenta del parador de Pompeu, hi va i li ofereix la possibilitat de lluitar

Caesar, postquam Pompeium ad Asparagium esse cognouit, eodem cum exercitu profectus est. Expugnato in itinere oppido Parthinorum, in quo Pompeius praesidium habebat, tertio die ad Pompeium peruenit iuxtaque eum castra posuit; postridie, eductis omnibus copiis, decernendi potestatem Pompeio fecit.

Juli Cèsar. *Guerra civil*, III, 41, 1

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Asparagium, *-i* (n.): Asparàgium (ciutat d'Il·líria, a l'est de l'Adriàtic).
decernendi (gerundi en gen. de *decerno*): de lluitar.
eodem (adv. direcció): cap allà mateix.
facio, feci, factum (3a, tr.): fer. | *potestatem facere*: donar l'oportunitat.
iter, *itineris* (n.): camí. | *in itinere*: de camí, pel camí.
iuxta (prep. d'ac.): prop de, vora.
Parthini, *-orum* (m. pl.): els partins (poble d'Il·líria).
potestas, *-atis* (f.): poder, potestat. | (amb gen. de gerundi): oportunitat, possibilitat.
proficiscor, *-cisci*, *-fectus sum* (3a, dep., intr.): marxar, anar-se'n.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

Ròmul constitueix el senat de Roma i resol dràsticament la manca de població femenina a la nova ciutat

[Romulus,] condita ciuitate, quam ex nomine suo Romam uocauit, multitudinem finitimorum in ciuitatem recepit; centum ex senioribus legit ut eorum consilio omnia ageret. Tum, cum uxores ipse et populus suus non haberent, inuitauit ad spectaculum ludorum uicinas urbi Romae nationes atque earum uirgines rapuit.

Flavi Eutropi. *Breviari d'història de Roma*, I, 2

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
condo, *condidi*, *conditum* (3a, tr.): fundar.
finitimi, -orum (m. pl.): veïns, homes dels voltants.
lego, *legi*, *lectum* (3a, tr.): escollir, elegir.
rapio, *rapui*, *raptum* (3a, tr.): raptar.
recipio, *recepi*, *receptum* (3a, tr.): acollir.
senior, *-ris* (m. esp. pl.): vell, home gran, ancià.
uicinus, -a, -um: (amb dat.) veí, proper, pròxim a.

1. Exercici de traducció

[4 punts]

Feu la versió del text següent:

La Segona Guerra Púnica es desencadena arran del setge de Sagunt, emprès per Hanníbal malgrat l'amonestament dels romans

Bellum Punicum secundum illatum est per Hannibalem, qui Saguntum, Hispaniae ciuitatem Romanis amicam, oppugnare aggressus est. Huic Romani per legatos denuntiauerunt, ut bello abstineret. Is legatos admittere noluit. Romani etiam Carthaginem miserunt. Dura responsa a Carthaginiensibus data sunt.

Flavi Eutropi. *Breviari d'història de Roma*, III, 7

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
abstineo, abstinui, abstentum (2a, tr., intr.): (amb abl.) abstenir-se, renunciar.
admitto, admisi, admissum (3a, tr.): rebre, admetre.
aggredior, aggredi, aggressus sum (3a, dep., tr.): emprendre, començar.
amicus, -a, -um: (amb dat.) lleial a, aliat de.
Carthago, -inis (f.): Cartago | *Carthaginiensis, -e*: de Cartago, cartaginès.
denuntio (1a, tr.): instar, ordenar.
do, dedi, datum (1a, tr.): donar.
Hannibal, -alis (m.): Hanníbal (cap dels cartaginesos en la Segona Guerra Púnica).
infero, *intuli*, *illatum* (irr., tr.): promoure.
nolo, nolle, nolui (irr., tr.): no voler.
oppugno (1a, tr.): assetjar.
Saguntum, -i (n.): Sagunt (ciutat de la Tarraconense).

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Davant l'amenaça dels belgues, Cèsar instal·la el campament a l'altra banda del riu Àxona

Caesar, postquam omnes Belgarum copias ad se uenire uidit, flumen Axonam, quod est in extremis Remorum finibus, traducere maturauit. In eo flumine pons erat; ibi Q. Titurio legato cum sex cohortibus relicto, [Caesar] in altera parte fluminis castra posuit atque uallo fossaque muniri iussit.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, II, 5, 4-6

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
Axona, -ae (m.): Àxona (nom de riu).
copiae, -arum (f. pl.): tropes.
finis, -is, (m. i f., sovint en plural): territori.
iubeo, iussi, iussum (2a, tr.): manar.
maturo (1a, tr.): afanyar-se.
munio (4a, tr.): fortificar.
pono, posui, positum (3a, tr.): instal·lar.
relinquo, reliqui, relictum (3a, tr.): deixar.
Remus, -i (m.): rem (habitant del nord de la Gàl·lia).
traduco, traduxi, traductum (3a, tr.): fer travessar.

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

L'arribada de dues legions enviades per Cèsar desmunta els plans d'atac dels trèvers

Dum haec a Caesare geruntur, Treueri, magnis peditatus equitatusque copiis coactis, Labienum cum una legione, quae in eorum finibus hiemauerat, adoriri parabant; iamque ab eo non longius bidui uia aberant, cum duas legiones uenisse missu Caesaris cognoscunt.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, VI, 7, 1-2

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
absum, abesse, afui (irr., intr.): estar allunyat, distar. | *abesse a/ab*: estar lluny de.
adorior, adoriri, adortus sum (4a, dep. tr.): atacar.
biduum, -i (n.): dos dies. | *bidui uia*: trajecte de dos dies.
cum (prep. d'abl.): (mil.) al capdavant de.
duo, -ae, -o (adj. num.): dos.
finis, -is (m. i f., sovint en plural): territori.
Labienus, -i (m.): Labiè (lloctinent de Cèsar).
longius (adv. comp.): més lluny. | *longius abesse*: estar més lluny.
missus, -us (m.): encàrrec.
Treueri, -orum (m. pl.): els trèvers (tribu gal·la).

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Servi Galba, després d'alguns combats favorables,
organitza les cohorts de la legió dotzena per passar l'hivern

Cum in Italiam proficisceretur Caesar, Seruium Galbam cum legione XII in Nantuates, Veragros Sedunosque misit. Galba, secundis aliquot proeliis factis, constituit cohortes duas in Nantuatibus collocare et cum reliquis eius legionis cohortibus in uico Veragrorum, qui appellatur Octodurus, hiemare.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies,* III, 1, 1-4

Lèxic subratllat (per ordre alfabètic):
aliquot (indecl.): alguns.
Galba, -ae (m.): Galba; Servi (Sulpici) Galba.
Nantuates, -ium (m. pl.): els nantuats (poble dels Alps). | (meton.) el territori dels nantuats.
Octodurus, -i (m.): Octodur (nom de lloc).
proelium facere: lliurar combat.
reliquus, -a, -um: restant.
secundus, -a, -um: favorable.
Seduni, -orum (m. pl.): els seduns (poble dels Alps).
Seruius, -i (m.): Servi (Sulpici) Galba.
uicus, -i (m.): poble.
Veragri, -orum (m. pl.): els veragres (poble dels Alps).

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Cèsar envia ajuda a la infanteria romana, que es defensa d'un atac sobtat

Cum haec repentina incursio nuntiata est, Caesar ex castris omnem equitatum ad pedites, qui hostium impetum fortissime sustinebant atque acriter pugnabant, misit. Paucis uulneribus acceptis, pedites, antequam equitatus noster in conspectum uenit, complures hostes occiderunt.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàllies,* IV, 37, 2-4

Lèxic (informació del diccionari):
accipio, -cepi, -ceptum (3a, tr.): rebre.
castra, -orum (n. pl.): campament.
complures, -um (-ium): un bon nombre de.
conspectus, -us (m.): vista; *in conspectum uenire*: aparèixer.
fortissime: amb molta valentia.
hostis, -is (m.): enemic.
mitto, misi, missum (3a, tr.): enviar.
occido, -cidi, -cisum (3a, tr.): matar.
paucus, -a, -um: un nombre petit de.
pedes, -itis (m.): soldat d'infanteria.
uulnus, -eris (n.): ferida.

24. PAU 2018 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Cèsar, abans de marxar a Britània, hi envia Gai Volusè a explorar el país

Caesar, etsi in his locis maturae sunt hiemes, tamen in Britanniam proficisci contendit. Priusquam periculum faceret, C. Volusenum cum naui longa praemittit; huic mandat ut, exploratis omnibus rebus, ad se quam primum reuertatur. Ipse cum omnibus copiis in Morinos proficiscitur.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, IV, 20, 1; 21, 1-2

Lèxic (informació del diccionari):
Britannia, *-ae* (f.): Britània (nom de país).
C. Volusenus, *-i* (m.): Gai Volusè (tribú dels soldats).
contendo, -ndi, -ntum (3a, tr.): proposar-se.
copiae, *-arum* (f. pl.): tropes.
etsi…, tamen: encara que…, així i tot.
maturus, -a, -um: primerenc.
Morini, *-orum* (m. pl.): els mòrins (poble belga). | (meton.) el país dels mòrins.
nauis, -is (f.): vaixell. | *nauis longa*: vaixell lleuger (de guerra).
periculum facere: arriscar-se.
priusquam: abans de.
proficisci (infinitiu de present del verb *proficiscor*): marxar.
quamprimum (*quam primum*): al més aviat possible.
reuertor, reuersus sum (3a, intr. dep.): tornar.

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Final de la campanya militar de Cèsar de l'any 55 aC i decret del Senat

Q. Titurius et L. Cotta legati, qui in Menapiorum fines legiones duxerant, omnibus eorum agris uastatis, se ad Caesarem receperunt. Caesar in Belgis omnium legionum hiberna constituit. Eo duae ciuitates ex Britannia obsides miserunt. Ex litteris Caesaris supplicatio a senatu decreta est.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, IV, 38, 3-5

Lèxic (informació del diccionari):
Belgae, -arum (m. pl.): els belgues. | (meton.) el territori dels belgues.
Britannia, -ae (f.): Britània (nom de país).
decerno, -creui, -cretum (3a, tr.): decretar.
eo (adv.): allí, hi.
finis, -is (m. i f., sovint en plural): territori.
hiberna, -orum (n. pl.): quarters d'hivern.
L. Cotta, -ae (m.): Luci Cota (lloctinent de Cèsar).
litterae, -arum (f. pl.): informes.
Menapii, -orum (m. pl.): els menapis (poble de la costa belga).
obses, -idis (m. i f.): ostatge.
Q. Titurius, -i (m.): Quint Tituri (lloctinent de Cèsar).
supplicatio, -onis (f.): rogativa.

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Cèsar, des de la riba del Tàmesi, observa una gran concentració de tropes de l'enemic

Caesar, cognito consilio Britannorum, exercitum ad flumen Tamesim duxit, quod uno omnino uado transiri poterat. Eo cum uenisset, animaduertit ad alteram fluminis ripam magnas hostium copias instructas esse.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, V, 18, 1-2

Lèxic (informació del diccionari):
Britanni, -orum (m. pl.): britans (habitants de Britània).
cognosco, *-noui*, *-nitum* (3a, tr.): conèixer.
consilium, *-i* (n.): decisió.
copiae, *-arum* (f. pl.): tropes.
eo (adv.): allí.
instruo, -uxi, -uctum (3a, tr.): formar en ordre de batalla.
omnino (adv.): només.
Tamesis, -is (m.): el Tàmesi (nom de riu).
transiri (infinitiu de present passiu del verb *transeo*): travessar.
uadum, -i (n.): gual.

27. PAU 2017 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Alguns germànics, sense l'esperança de poder fugir, es llancen al riu i moren ofegats

Germani, post tergum clamore audito, se ex castris eiecerunt et, cum ad confluentem Mosae et Rheni peruenissent, nonnulli, qui se in flumen praecipitauerunt, lassitudine et ui fluminis oppressi perierunt.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, IV, 15, 1-2

Lèxic (informació del diccionari):
castra, *-orum* (n. pl.): campament.
confluens, *-ntis* (m.): confluència.
eicio, *eieci*, *eiectum* (3a, tr.): llançar fora.
Mosa, *-ae* (f.): el Mosa (nom de riu).
nonnullus, *-a*, *-um*: algun.
opprimo, *-pressi*, *-pressum* (3a, tr.): vèncer.
pereo, *-ii*, *-itum* (irr., intr.): morir.
Rhenus, *-i* (m.): el Rin (nom de riu).
ui (abl. f. sing. de *uis*): embranzida.

28. PAU 2017 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Informat pels ubis de la revolta dels sueus, Cèsar fa preparatius per a la guerra

Interim Vbii, qui antea Caesari obsides dederant, ei nuntiant Suebos in unum locum omnes copias cogere. Hac re cognita, rem frumentariam prouidet, castris idoneum locum deligit, Vbiisque imperat ut sua pecora ex agris deducant et se in oppida conferant.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, VI, 9, 6; 10, 1-2

Lèxic (informació del diccionari):
cogo, *coegi*, *coactum* (3a, tr.): concentrar.
copiae, *-arum* (f. pl.): tropes.
deduco, *-duxi*, *-ductum* (3a, tr.): retirar.
do, *dedi*, *datum* (1a, tr.): lliurar.
obses, *-idis* (m. i f.): ostatge.
Suebi, *-orum* (m. pl.): sueus (habitants del nord-est de la Germània).
Vbii, *-iorum* (m. pl.): ubis (habitants d'una zona del riu Rin).

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Enviat per Cèsar, Galba obre un camí a través dels Alps i s'instaŀla entre els nantuates

Cum in Italiam proficisceretur, Caesar Galbam cum legione XII et parte equitum in Nantuates misit, quod iter per Alpes patefieri uolebat. Galba, castellis expugnatis, constituit cohortes duas in Nantuatibus collocare et ipse cum reliquis cohortibus in uico, qui appellabatur Octodurus, hiemare.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàŀlies,* III, 1, 1-4

Lèxic (informació del diccionari):
appello (1a, tr.): 'anomenar'.
colloco (1a, tr.): 'establir'.
constituo, *-ui*, *-utum* (3a, tr.): 'decidir'.
eques, *-itis* (m.): 'genet'.
Galba, *-ae* (m.): 'Galba' (nom de persona).
mitto, *misi*, *missum* (3a, tr.): 'enviar'.
Nantuates, *-um* (m. pl.): 'nantuates' (habitants d'una regió de la Gàŀlia).
Octodurus, *-i* (m.): 'Octodurus' (nom de població).
patefieri (infinitiu passiu de *patefacio*, *-feci*, *-factum* [3a, tr.]): 'obrir'.
proficiscor, *profectus sum* (3a dep., intr.): 'dirigir-se'.
uicus, *-i* (m.): 'poblet'.

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Quan Cèsar ja havia marxat cap a Il·líria, l'escassetat de blat provoca una nova guerra

His rebus gestis, Caesar pacatam esse Galliam existimabat atque ita, inita hieme, in Illyricum profectus est, quod eas quoque regiones cognoscere uolebat; sed subitum bellum in Gallia coortum est. Belli causa P. Crassus fuit, qui cum legione septima prope mare Oceanum in magna frumenti inopia hiemabat.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, III, 7, 1-2

Lèxic (informació del diccionari):
Crassus, -i (m.): 'Crassus' (nom de persona).
gero, *gessi*, *gestum* (3a, tr.): 'dur a terme'.
Illyricum, *-i* (n.): 'Il·líria' (nom de lloc).
ineo, -ii, -itum (4a irr., intr.): 'començar'.
paco (1a, tr.): 'pacificar'.
proficiscor, -fectus sum (3a dep., intr.): 'anar-se'n'.
prope (preposició d'acusatiu).
quod (conj. causal).
quoque (adv.).
res, rei (f.): 'acció'.

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Davant el complot dels belgues, Cèsar envia dues legions sota el comandament de Q. Pedi

Cum esset Caesar in citeriore Gallia, crebri ad eum rumores de omnium Belgarum coniuratione afferebantur. His nuntiis commotus, Caesar, inita aestate, duas nouas legiones, quas ibi nuper conscripserat, Q. Pedio legato tradidit ut eas in ulteriorem Galliam deduceret.

Juli Cèsar. *Guerra de les Gàl·lies*, II, 1, 1; 2, 1

Lèxic (informació del diccionari):
commoueo, *-moui*, *-motum* (2a, tr.): 'trasbalsar'.
creber, *-bra*, *-brum*: 'freqüent'.
de (preposició): 'sobre'.
deduco, *-duxi*, *-ductum* (3a, tr.): 'conduir'.
ineo, *-ii*, *-itum* (4a irr., intr.): 'començar'.
nuntium, *-ii* (n.): 'notícia'.

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Ròmul desapareix mentre presideix l'assemblea de tropes

His operibus editis, cum Romulus contionem in campo haberet, subito tempestas cum magno fragore denso nimbo regem operuit et conspectum eius contioni abstulit; nec deinde in terris Romulus fuit. Romana pubes, cum uacuam sedem regiam uidit, silentium obtinuit.

Tit Livi. *Història de Roma*, 1, 16, 1-2

Lèxic (per ordre alfabètic):
aufero, abstuli, ablatum (irregular): 'privar de'; 'llevar'.
edo, edidi, editum (3a): 'dur a terme'.
obtineo, -tinui, -tentum (2a): 'mantenir'.
operio, -erui, -ertum (4a): 'cobrir'.
opus, -eris (neutre): 'obra'.
pubes, -is: 'jovent'.
tempestas, -atis: 'tempesta'.

33. PAU 2015 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Magnificència d'August en l'organització d'espectacles

Augustus spectaculorum assiduitate et uarietate et magnificentia omnes antecessit. Aliquando uenationem edidit, athletas quoque, exstructis in campo Martio sedilibus ligneis, item nauale proelium circa Tiberim cauato solo, in quo nunc Caesarum nemus est. In circo aurigas cursoresque et confectores ferarum produxit.

Gai Suetoni. *Vida d'August*, 43

Lèxic (per ordre alfabètic):
antecedo, -cessi, -cessum (3a): 'superar'.
athleta, -ae: 'espectacle atlètic'.
circa (preposició d'acusatiu): 'prop de'.
edo, edidi, editum (3a): 'oferir'.
exstruo, -struxi, -structum (3a): 'fer construir'.
produco, -duxi, -ductum (3a): 'presentar'.
solum, -i: 'terreny'.

34. PAU 2015 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Regnat de Servi Tul·li

Post Tarquinium Seruius Tullius suscepit imperium, genitus ex nobili femina. Hic Sabinos subegit; montes tres urbi adiunxit, fossas circum murum duxit. Primum censum ordinauit qui adhuc per orbem terrarum incognitus erat. Occisus est scelere generi sui Tarquinii Superbi, filii regis cui ipse successerat.

Flavi Eutropi. *Breviari d'història de Roma*, 1, 7

Lèxic (per ordre alfabètic):
duco, duxi, ductum (3a): 'construir'.
gener, -eri: 'gendre'.
occido, -cidi, -cisum (3a): 'matar'.
ordino (1a): 'organitzar'.
scelus, -eris (neutre): 'vilesa'.
subigo, -egi, -actum (3a): 'sotmetre'.

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Intolerància d'August al fred i a la calor

Augustus neque frigora neque aestus facile tolerabat. Hieme quaternis tunicis cum pingui toga et subucula et thorace laneo muniebatur; aestate apertis cubiculi foribus ac saepe in peristylo —atque etiam uentilante aliquo— cubabat. Solem ne hibernum quidem patiens, semper petasatus sub diuo spatiabatur. Itinera lenta ac minuta lectica et noctibus faciebat.

Gai Suetoni. *Vida d'August*, 82

Lèxic (per ordre alfabètic):
iter, itineris (neutre): 'viatge'.
munio, -iui, -itum (4a): 'abrigar'.
ne… quidem (adverbi): 'ni tan sols'.
pinguis, -e (adjectiu): 'gruixut'.
quaterni, -ae, -a: 'quatre a la vegada'.
thorax, -acis: 'malla'.
uentilo, -aui, -atum (1a): 'ventar'.

36. PAU 2014 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Moderació d'August. Senzillesa dels seus habitatges

Augustum continentissimum fuisse constat ac sine suspicione ullius uitii. Habitauit primo iuxta Romanum forum in domo quae Calui oratoris fuerat; postea in Palatio aedibus modicis, in quibus porticus breues erant et conclauia sine marmore ullo aut insigni pauimento. Ac per annos quadraginta eodem cubiculo hieme et aestate mansit.

Gai Suetoni. *Vida d'August*, 72

Lèxic (per ordre alfabètic):
Caluus -i: 'Calb' (poeta i orador).
consto, *-stiti*, — (1a): 'ser conegut', 'ser evident'.
continens, *-ntis*: 'moderat'.
maneo, *mansi*, *mansum* (2a): 'romandre'.
ullus, *-a*, *-um*: 'algun, alguna'.

37. PAU 2014 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

August dormia poc

Augustus post cibum meridianum uestitus calciatusque paulisper conquiescebat, opposita ad oculos manu. A cena in lecticulam lucubratoriam se recipiebat; ibi ad multam noctem permanebat. In lectum deinde transgressus, non amplius quam septem horas dormiebat ac eas non continuas sed in illo temporis spatio ter aut quater expergiscebatur.

Gai Suetoni. *Vida d'August*, 78

Lèxic (per ordre alfabètic):
a (preposició): 'després de'.
lucubratorius, -a, -um: 'de treball'.
transgredior, -gressus sum (3a deponent): 'traslladar-se'.

38. PAU 2013 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

La mort de Dido. La veneració dels seus conciutadans

Dido in sublimiore ciuitatis parte rogum ingentem construxit et, caerimoniis uariis seruatis ac hostiis plurimis caesis, illum conscendit. Cultrum, quem sub uestibus gesserat, exseruit et in eum se praecipitauit. Reginam exsanguem cum lacrimis publicis et maerore ciues extulerunt et, dum stetit Carthago, aris templisque eam coluerunt.

Giovanni Boccaccio. «Dido, reina de Cartago». A: *Dones famoses*

Lèxic (per ordre alfabètic):
caedo, cecidi, caesum (3a): 'sacrificar'.
colo, colui, cultum (3a): 'venerar'.
exfero, extuli, elatum (irregular): 'emportar-se'.
exsero, exserui, exsertum (3a): 'treure'.
hostia, -ae (femení): 'víctima'.
seruo (1a): 'acomplir'.
sto, steti, statum (1a): 'perdurar, mantenir-se dret'.

39. PAU 2013 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

La vida de Virgili

Vergilius fuit Mantuanus. Mantua et in diuersis locis operam litteris dedit; postea, amissis agris paternis, Romam uenit et suo ingenio fauorem Augusti et principum ac populi omnis sibi comparauit. Tandem in Brundisio naturae concessit et iussu Augusti eius ossa Neapolim translata sunt —prout ipse optauit— sepultaque in via Puteolana.

Expositio Monacensis I

Lèxic (per ordre alfabètic):
comparo (1a): 'procurar'.
concedo, -cessi, -cessum (3a): 'sucumbir'.
princeps, -cipis: 'líder'.
Puteolanus, -a, -um: 'de Putèols' (ciutat prop de Nàpols).
transfero, -tuli, -latum (irregular): 'traslladar'.

40. PAU 2013 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Feu la versió del text següent:

Els primers temps de Roma

Romanum imperium a Romulo exordium habet, qui cum Remo fratre uno partu editus est. Is urbem exiguam in Palatino monte constituit. Condita urbe, multitudinem finitimorum ibi recepit, centum ex senioribus legit, quos senatores nominauit. Cum uxores populus suus non haberet, inuitauit ad spectaculum uicinas Romae nationes atque earum uirgines rapuit.

Flavi Eutropi. *Breviari d'història de Roma*, 1,1 – 2,2

Lèxic (per ordre alfabètic):
edo, edidi, editum (3a): 'infantar, parir'.
condo, condidi, conditum (3a): 'fundar'.
lego, legi, lectum (3a): 'elegir'.

41. PAU 2012 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.

[5 punts]

Eneas fuig de Troia i comença el seu periple

Aeneas, Veneris et Anchisae filius, in euersione Troiae deos Penates et patrem et filium Ascanium ex incendio rapuit et cum his in Idam montem uenit; ibique uiginti nauibus fabricatis, responsis deorum monitus, mare ingressus est et ad Thraciam uenit; ibique condidit ciuitatem, quam Aenum —id est de suo nomine— uocauit.

Primer Mitògraf del Vaticà, 2, 100, 1

Lèxic (per ordre alfabètic):
Aenus, -i (femení): 'Enos' (ciutat de Tràcia).
condo, -didi, -ditum (3a): 'fundar'.
ingredior, -gressus (3a): 'penetrar'.
moneo, -ui, -itum (2a): 'advertir'.
responsum, -i: 'profecia'.

42. PAU 2012 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.
[5 punts]

Mort de Laocoont i els seus fills

Laocoon sorte ductus est ut sacrum faceret Neptuno ad litus. Apollo a Tenedo per fluctus maris dracones duos misit qui filios eius necarent. Laocoon auxilium eis tulit; ipsum dracones necauerunt. Phryges id factum esse putauerunt quia Laocoon hastam in equum Troianum miserat.[1]

HIGÍ. *Faules*, 119

1. *Miserat* és una forma del verb *mitto*.

Lèxic (per ordre alfabètic):
duco, *duxi*, *ductum* (3a): 'triar'.
fero, *tuli*, *latum* (irregular): 'portar'.
mitto, *misi*, *missum* (3a): 'enviar'; 'llençar'.
Phryges, *-um* (masculí plural): 'troians'.
puto (1a): 'creure'.
sacrum, *-i* (neutre): 'sacrifici'.
Tenedus, *-i*: 'Tènedos' (illa davant de Troia).

43. PAU 2012 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.
[5 punts]

Actitud i gustos de l'emperador Aurelià

Aurelianus, cum aegrotaret, medicum ad se numquam uocauit, sed ipse se inedia curabat. Erat rarus in uoluptatibus, sed mimis delectabatur; uehementissime autem delectatus est fagone qui uno die ante mensam eius aprum integrum comedit. Habuit tempus fortunatissimum praeter seditiones quasdam domesticas.

Història Augusta, «Aurelià», 50

Lèxic (per ordre alfabètic):
aper, *apri*: 'porc senglar'.
Aurelianus, *-i*: Aurelià (emperador romà del segle III).
delector, *delectatus sum* (1a): 'divertir-se'.
fago, *-onis* (masculí): 'golafre'.
inedia, *-ae*: 'dejuni'.
mimus, *-i*: 'actor de mims'.
quidam, *quaedam*, *quoddam* (adjectiu indefinit): 'un', 'un cert'.
rarus, *-a*, *-um*: 'poc inclinat a'.
tempus, *-oris* (neutre): 'període de govern'.

44. PAU 2011 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.
[5 punts]

Fets del regnat de Numa

Succedit Romulo Numa, quem Romani petiuerunt ob inclitam eius religionem. Ille sacra et caerimonias omnemque cultum deorum docuit; ille pontifices, augures ceteraque sacerdotia creauit annumque in duodecim menses discripsit. Denique ferocem populum redegit ut imperium religione atque iustitia gubernaret.

LUCI ANNEU FLORUS, *Epítom de la història de Tit Livi*, 1, 2

Lèxic (per ordre alfabètic):
cultus, *-us* (masculí): 'culte'.
discribo, *-psi*, *-ptum* (3a): 'distribuir'.
ob (preposició): 'a causa de'.
peto, *-iui*, *-itum* (3a): 'anar a buscar'.
redigo, *-egi*, *-actum* (3a): 'encaminar'.
religio, *-onis* (femení): 'rectitud'.
sacerdotium, *-ii* (neutre): 'sacerdoci'.
sacra, *-orum* (neutre plural): 'sacrificis'.
succedo, *-cessi*, *-cessum* (3a): 'succeir'.

45. PAU 2011 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.

[5 punts]

Els reis acorden que lluitin els Horacis i els Curiacis

In duobus exercitibus erant trigemini fratres, Horatii Curiatiique. Cum trigeminis agunt reges, ut pro sua patria quisque dimicet ferro. Foedere icto, trigemini arma capiunt et in medium inter duas acies procedunt. Datur signum et terni iuuenes concurrunt. Cum arma primo concursu increpuerunt, horror spectantes perstringit.

TIT LIVI, *Història de Roma*, 1, 24, 1; 1, 25, 1 i 3-4

Lèxic (per ordre alfabètic):
ago, *egi*, *actum* (3a): 'parlar'.
concurro, *-rri*, *-rsum* (3a): 'entaular combat'.
concursus, -us (masculí): 'escomesa'.
ferrum, *-i* (neutre): 'espasa'.
foedus, *-eris* (neutre): 'pacte'.
ico, *ici*, *ictum* (3a): 'signar'.
perstringo, *-nxi*, *-ctum* (3a): 'sobreprendre'.
pro (preposició): 'en favor de'.
spectans, *-tis* (masculí i femení): 'espectador'.
terni, *-ae*, *-a* (adjectiu plural): 'grups de tres'.

46. PAU 2011 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.
[5 punts]

Guerra del rei Tul·lus Hostili contra els albans

Excipit Numam Pompilium Tullus Hostilius, cui in honorem uirtutis regnum ultro datum est. Hic omnem militarem disciplinam artemque belli condidit. Itaque exercita iuuentute in mirum modum, prouocauit Albanos. Vtriusque populi fata permissa sunt Horatiis Curiatiisque, trigeminis fratribus. Anceps, pulchra et mirabilis contentio fuit.

LUCI ANNEU FLORUS, *Epítom de la història de Tit Livi*, 1, 3

Lèxic (per ordre alfabètic):
condo, *-didi*, *-ditum* (3a): 'crear'.
contentio, *-onis* (femení): 'lluita'.
excipio, *-cepi*, *-ceptum* (3a): 'succeir a'.
exerceo, *-ui*,*-itum* (2a): 'entrenar'.
fatum, *-i* (neutre): 'destí'.
permitto, *-misi*, *-missum* (3a): 'confiar'.
prouoco (1a): 'desafiar'.
uterque, *utraque*, *utrumque* (adjectiu indefinit): 'tots dos'.

1. Feu la versió del text següent.
[5 punts]

Text

Carrera política de Marc Porci Cató

M. Cato ortus est municipio Tusculo. Priusquam honoribus operam daret,[1] uersatus est in Sabinis ubi heredium habebat; inde Romam demigrauit. Tribunus militum in Sicilia fuit; aedilis plebis factus est[2] cum C. Heluio; creatus praetor, obtinuit prouinciam Sardiniam ex qua superiore tempore Q. Ennium poetam deduxerat.

CORNELI NEPOS, *Vides d'homes il·lustres*, XXIV, 1, 1-4

1. L'expressió *operam dare* significa 'dedicar-se'.
2. *Factus est* és el pretèrit perfet d'indicatiu del verb *fio*.

Lèxic (per ordre alfabètic):
C. Heluius, *-i*: Gai Helvi (polític romà del segle II aC).
deduco, *deduxi*, *deductum* (3a): 'emportar-se'.
honores, *-orum* (masculí plural): 'carrera política'.
M. Cato, *-onis* (masculí): Marc Cató (polític romà del segle II aC).
orior, *oriri*, *ortus sum* (4a, verb deponent): 'néixer'.
Q. Ennius, *-ii* (masculí): Quint Enni (poeta romà del segle II aC).
Sabini, *-orum* (masculí plural): 'territori dels sabins' (poble del nord-est de Roma).
superior, *-ius* (adjectiu): 'anterior'.
Tusculum, *-i* (neutre): Túsculum (ciutat del Laci).
uersor, *uersari*, *uersatus sum* (1a, verb deponent): 'viure'.

48. PAU 2010 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.
[5 punts]

Text

Aldarulls violents a l'amfiteatre de Pompeia

Sub idem tempus atrox caedes orta est inter Nucerinos Pompeianosque gladiatorio spectaculo quod Liuineius Regulus edebat. Primum saxa, deinde ferrum sumpserunt. Fuit ualidior Pompeianorum plebs, apud quos spectaculum edebatur. Ergo deportati sunt in urbem multi Nucerini trunco per uulnera corpore, ac plerique liberorum aut parentum mortes deflebant.

TÀCIT, *Annals* XIV, 17

Lèxic (per ordre alfabètic):
edo, *edidi*, *esum* (3a): 'oferir'.
liberi, *-orum* (masculí plural): 'fills'.
Livineius Regulus, *-i*: Livineu Règul.
Nucerini, *-orum* (masculí plural): 'els nucerins' (habitants de la ciutat de Nucèria).
orior, *oriri*, *ortus sum* (4a): 'produir-se'.
plerique, *pleraeque*, *pleraque* (plural): 'molts', 'la major part'.
sumo, *sumpsi*, *sumptum* (3a): 'agafar'.
truncus, *-a*, *-um* (adjectiu): 'mutilat'.
ualidus, *-a*, *-um* (adjectiu): 'fort.'

49. PAU 2010 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.
[5 punts]

Text

Un incendi provocat en el fòrum de Roma l'any 210 aC

Pluribus locis simul circa forum incendium ortum est. Eodem tempore tabernae argentariae arserunt; comprehensa sunt postea priuata aedificia. Aedes Vestae uix defensa est tredecim seruorum opera, qui manumissi sunt. Nocte ac die continuatum incendium fuit. Non dubium fuit humana fraude id factum esse.

TIT LIVI, XXVI, XXVII, 1-5

Lèxic (per ordre alfabètic):
ardeo, *arsi*, — (2a): 'cremar'.
defendo, *defendi*, *defensum* (3a): 'protegir'.
dubium, *-ii* (neutre): 'dubte'.
fraus, *-dis* (femení): 'mala fe'.
manumitto, *manumisi*, *manumissum* (3a): 'deixar en llibertat'.
orior, *oriri*, *ortus sum* (4a): 'produir-se'.
taberna, *-ae* (femení): 'botiga'; *taberna argentaria*: 'botiga de prestamista'.

50. PAU 2010 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

1. Feu la versió catalana del text següent.
[5 punts]

Text

Causes de l'incendi de Roma provocat per Neró.
Alguns criats seus són descoberts cremant les cases

Nero, offensus deformitate ueterum aedificiorum et angustiis uicorum, incendit Vrbem tam palam ut multi consulares cubicularios eius cum taedis in praediis suis deprehenderint et horrea circa Domum Auream, quorum spatium ille maxime desiderabat, bellicis machinis labefacta sint.

GAI SUETONI, *Neró*, 38

Lèxic (per ordre alfabètic):
consularis, *-is* (masculí): 'antic cònsol'.
cubicularius, *-ii* (masculí): 'criat'.
domus, *-us* (femení): 'casa'; *Domus Aurea*: 'Casa Àuria' (nom del palau de Neró).
horreum, *-ii* (neutre): 'magatzem de gra'.
labefacio, *-feci*, *-factum* (3a): 'enderrocar'.
Nero, *-onis* (masculí): Neró (emperador romà).
offendo, *offendi*, *offensum* (3a): 'disgustar'.
praedium, *-ii* (neutre): 'propietat', 'finca'.
uetus, *ueteris* (adjectiu): 'vell'.
Vrbs, *urbis* (femení): Roma.

51. PAU 2009 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Text

Ciceró troba l'ajut d'Heracli per tal d'acusar Verres

A Syracusanis nihil adiumenti neque publice neque priuatim exspectabam, neque erat in animo postulare. Cum haec agerem, repente ad me uenit Heraclius, is qui tum magistratum Syracusis habebat. Agit mecum et cum fratre meo ut adiremus ad eorum senatum.

CIC., *Verr.* IV, 37

Lèxic (per ordre alfabètic):
adirent: forma del verb *adeo*.
ago, *-is*, *agere*, *egi*, *actum*: 'ocupar-se de', 'tractar', 'negociar'.
Heraclius, *-ii*: Heracli (magistrat de Siracusa).
Syracusae, *-arum* (en plural): Siracusa (ciutat de Sicília).
Syracusanus, *-a*, *-um*: 'siracusà', 'de Siracusa'.

52. PAU 2009 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Text

Mentre Cèsar es prepara per anar a Hispània, hi envia el seu legat Gai Fabi

Dum Caesar haec parat atque administrat, C. Fabium legatum cum legionibus tribus in Hispaniam praemittit celeriterque Pyrenaeos saltus occupari iubet qui eo tempore ab L. Afranio legato praesidiis tenebantur. Reliquas legiones quae longius hiemabant subsequi iubet.

CAES., *B. C.* I, 37

Lèxic (per ordre alfabètic):
C. Fabius, *-i*: Gai Fabi (legat de Cèsar).
L. Afranius, *-ii*: Luci Afrani (legat de Pompeu).
longius: comparatiu de *longe*.
Pyrenaeus, *-a*, *-um*: 'dels Pirineus', 'pirenaic'.
saltus, *-us*: 'port' o 'pas' (de muntanya).
tribus: forma del numeral *tres*.

53. PAU 2009 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Text

Cèsar distribueix les seves nou legions en tres parts

Partito exercitu, Caesar T. Labienum cum legionibus tribus in eas partes quae Menapios attingunt proficisci iubet; C. Trebonium cum pari legionum numero ad eam regionem quae ad Atuatucos adiacet mittit. Ipse cum reliquis tribus legionibus ad flumen Scaldem, quod influit in Mosam, ire constituit.

CAES., *B. G.* VI, 33

Lèxic (per ordre alfabètic):
Atuatuci, *-orum*: els aduàtucs (poble de l'antiga Bèlgica).
C. Trebonius, *-i*: Gai Treboni (lloctinent de Cèsar).
Menapii, *-orum*: els menapis (poble de l'antiga Bèlgica).
Mosa, *-ae*: Mosa (riu de l'antiga Bèlgica).
proficisci: infinitiu del verb deponent *proficiscor*.
Scaldis, *-is*: Escalda (riu de l'antiga Bèlgica).
tribus: forma del numeral *tres*.
T. Labienus, *-i*: Tit Labiè (lloctinent de Cèsar).

54. PAU 2008 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Text

Caracal·la explica les raons per les quals va fer matar el seu germà

Caracalla, post patris mortem, in Castra Praetoria pergens, apud milites conquestus est circumueniri se fratris insidiis, atque ita fratrem in Palatio fecit occidi. Eius corpus statim cremari praecepit. Dixit praeterea in Castris fratrem sibi uenenum parauisse; egitque publice iis gratias qui eum occiderunt.

Historia Augusta, Antoninus Caracalla II, 4-5

Lèxic (per ordre alfabètic):
Castra Praetoria: 'campament pretorià'.
conquestus est: forma del verb deponent *conqueror*.
occidi: infinitiu passiu del verb *occido*.
praecipio, -is, -ere, praecepi, praeceptum: 'manar', 'ordenar'.

55. PAU 2008 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Text

Algunes creences i realitats sobre la durada de la vida dels animals i de les persones

Hesiodus, qui primus aliqua de hoc prodidit, multa de hominum aeuo referens, cornici nouem nostras attribuit aetates, quadruplum eius ceruis; sed ut ad confessa transeamus, Arganthonium Gaditanum LXXX annis regnauisse certum est, et Gorgian Siculum CVIII uixisse.

PLINI EL VELL, *Naturalis Historia* VII, 153-156

Lèxic (per ordre alfabètic):
aetas, aetatis: 'vida'.
Arganthonius, -ii: Argantoni (rei de Tartessos).
confessum, *-i*: 'fet admès'.
cornix, -icis: 'cornella' (ocell semblant al corb).
Gaditanus, -a, -um: 'de Gades', 'gadità, -ana'.
Gorgian: acusatiu singular de *Gorgias, -ae*: Gòrgies (sofista grec).
Hesiodus, -i: Hesíode (poeta grec).
Siculus, -a, -um: 'de Sicília', 'sicilià, -ana'.

56. PAU 2008 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1

1. Exercici de traducció

[5 punts]

Text

Una dona vella ofereix al rei Tarquini els llibres sibil·lins

Anus incognita ad Tarquinium Superbum regem adiit nouem libros ferens, quos esse diuina oracula dicebat. Eos uolebat uendere. Tarquinius pretium percontatus est. Mulier nimium atque immensum poposcit; rex derisit. Tum illa tres libros ex nouem deurit et, ecquid reliquos sex eodem pretio emere uellet, regem interrogauit.

GEL·LI, *Noctes Atticae* I, 19

Lèxic (per ordre alfabètic):
adeo, -is, -ire, -ii, -itum: 'anar a veure'.
anus, -us: 'vella'.
ecquid: adverbi interrogatiu, 'si'.
emo, -is, -ere, emi, emptum: 'comprar'.
eos: forma de *is, ea, id*.
percontor, -aris, -ari, -atus sum (deponent): 'preguntar'.
Tarquinius Superbus, -i: Tarquini el Superb (rei de Roma).
uolo, uis, uelle, uolui: 'voler'.

OPCIÓ A

Text

Luci Catilina surt de Roma mentre el Senat pren mesures contra ell

Sed Catilina, paucos dies commoratus apud C. Flaminium in agro Arretino, dum uicinitatem antea sollicitatam armis exornat, cum fascibus atque aliis imperii insignibus in castra contendit. Haec ubi Romae comperta sunt, senatus decernit ut Antonius cum exercitu Catilinam persequi maturet.

SAL·LUSTI, *Bellum Catilinarium* 36, 1

Lèxic (per ordre alfabètic):
Antonius, -ii: Antoni (militar romà).
Arretinus, *-a*, *-um*: 'arretí' (de la ciutat d'Arezzo, a Etrúria).
C. Flaminius, *-ii*: Gai Flamini (polític romà).
Catilina, *-ae*: Luci Catilina (polític romà).
commoratus: participi de perfet de *commoror*.
dum: 'mentre'.
exorno (1a): 'equipar'.
haec: nominatiu plural neutre.
Romae: locatiu de *Roma, -ae*.

Exercici 1

[5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

OPCIÓ B

Text

Luci Catilina surt de Roma mentre el Senat pren mesures contra ell

Sed Catilina, paucos dies commoratus apud C. Flaminium in agro Arretino, dum uicinitatem antea sollicitatam armis exornat, cum fascibus atque aliis imperii insignibus in castra contendit. Haec ubi Romae comperta sunt, senatus decernit ut Antonius cum exercitu Catilinam persequi maturet.

SAL·LUSTI, *Bellum Catilinarium* 36, 1

Lèxic (per ordre alfabètic):
Antonius, -ii: Antoni (militar romà).
Arretinus, *-a*, *-um*: 'arretí' (de la ciutat d'Arezzo, a Etrúria).
C. Flaminius, *-ii*: Gai Flamini (polític romà).
Catilina, *-ae*: Luci Catilina (polític romà).
commoratus: participi de perfet de *commoror*.
dum: 'mentre'.
exorno (1a): 'equipar'.
haec: nominatiu plural neutre.
Romae: locatiu de *Roma, -ae*.

Exercici 1

[5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

59. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Text

Viriat, pastor lusità, s'oposa als romans i és assassinat

Viriathus, qui contra Romanos in Lusitania gerebat, pastor primo fuit, mox latronum dux; postremo tantos ad bellum populos concitauit, ut adsertor contra Romanos Hispaniae putaretur. A suis interfectus est, cum quattuordecim annis Hispanias aduersus Romanos mouisset.

EUTROPI, *Breuiarium ab Vrbe condita* IV, 16

Lèxic (per ordre alfabètic):
cum: conjunció, cal relacionar-la amb *mouisset.*
gero, -is, -ere, gessi, gestum: usat en forma absoluta, 'actuar', 'lluitar'.
Lusitania, *-ae*: Lusitània (regió d'Hispània).
tantos: concorda amb *populos.*

Exercici 1

[5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

60. PAU 2007 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Text

Viriat, pastor lusità, s'oposa als romans i és assassinat

Viriathus, qui contra Romanos in Lusitania gerebat, pastor primo fuit, mox latronum dux; postremo tantos ad bellum populos concitauit, ut adsertor contra Romanos Hispaniae putaretur. A suis interfectus est, cum quattuordecim annis Hispanias aduersus Romanos mouisset.

EUTROPI, *Breuiarium ab Vrbe condita* IV, 16

Lèxic (per ordre alfabètic):
cum: conjunció, cal relacionar-la amb *mouisset.*
gero, -is, -ere, gessi, gestum: usat en forma absoluta, 'actuar', 'lluitar'.
Lusitania, *-ae*: Lusitània (regió d'Hispània).
tantos: concorda amb *populos.*

Exercici 1

[5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

61. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

Text

Darreres gestes d'Amílcar abans de morir

At Hamilcar posteaquam mare transiit in Hispaniamque uenit, magnas res secunda gessit fortuna; maximas bellicosissimasque gentes subegit; equis, armis, uiris, pecunia totam locupletauit Africam. Hic cum in Italiam bellum inferre meditaretur, nono anno, postquam in Hispaniam uenerat, in proelio pugnans aduersus Vettones occisus est.

C. NEPOT, *Vitae* XXII, 4

Lèxic (per ordre alfabètic):
aduersus: preposició d'acusatiu, 'contra'.
inferre: infinitiu d'*infero*.
Vettones, -um: 'els vetons' (poble cèltic d'Hispània).

Exercici 1

[5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

62. PAU 2007 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

Text

Darreres gestes d'Amílcar abans de morir

At Hamilcar posteaquam mare transiit in Hispaniamque uenit, magnas res secunda gessit fortuna; maximas bellicosissimasque gentes subegit; equis, armis, uiris, pecunia totam locupletauit Africam. Hic cum in Italiam bellum inferre meditaretur, nono anno, postquam in Hispaniam uenerat, in proelio pugnans aduersus Vettones occisus est.

C. NEPOT, *Vitae* XXII, 4

Lèxic (per ordre alfabètic):
aduersus: preposició d'acusatiu, 'contra'.
inferre: infinitiu d'*infero*.
Vettones, -um: 'els vetons' (poble cèltic d'Hispània).

Exercici 1

[5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

63. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

PAU. Curs 2005-2006

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua, literatura o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de literatura o de civilització romana.

Text

DESPRÉS D'ORGANITZAR EL GOVERN DE LA CIUTAT, RÒMUL RAPTA LES NOIES DELS POBLES VEÏNS

Romulus, condita ciuitate, quam ex nomine suo Romam uocauit, multitudinem finitimorum in ciuitatem recepit; centum ex senioribus elegit, quos senatores nominauit propter senectutem. Tunc, cum uxores ipse et populus non haberent, inuitauit ad spectaculum ludorum uicinas urbis Romae nationes, atque earum uirgines rapuit.

(Eutropi, *Breuiarium ab urbe condita* II, 1-2)

LÈXIC (per ordre alfabètic):

finitimus, -a, -um: poble veí o fronterer.
Romulus, -i: Ròmul, primer rei de Roma.
senior, senioris: ancià.
uicinas: concorda amb *nationes*.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

64. PAU 2006 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua, literatura o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de literatura o de civilització romana.

Text

DESPRÉS D'ORGANITZAR EL GOVERN DE LA CIUTAT, RÒMUL RAPTA LES NOIES DELS POBLES VEÏNS

Romulus, condita ciuitate, quam ex nomine suo Romam uocauit, multitudinem finitimorum in ciuitatem recepit; centum ex senioribus elegit, quos senatores nominauit propter senectutem. Tunc, cum uxores ipse et populus non haberent, inuitauit ad spectaculum ludorum uicinas urbis Romae nationes, atque earum uirgines rapuit.

(Eutropi, *Breuiarium ab urbe condita* II, 1-2)

LÈXIC (per ordre alfabètic):

finitimus, -a, -um: poble veí o fronterer.
Romulus, i: Ròmul, primer rei de Roma.
senior, senioris: ancià.
uicinas: concorda amb *nationes*.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

65. PAU 2006 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

PAU. Curs 2005-2006

EFECTES DE L'HURACÀ QUE ASSOLÀ LA REGIÓ DE CAMPÀNIA

Vastata est Campania turbine uentorum, qui uillas, arbusta, fruges passim disiecit pertulitque uiolentiam ad uicinam urbem, in qua omne mortalium genus uis pestilentiae depopulabatur. Domus corporibus exanimis, itinera funeribus complebantur; non sexus, non aetas periculo uacua erat.

(TÀCIT, *Annals* XVI, 13)

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Campania, -ae: Campània (regió d'Itàlia).
domus (nominatiu plural de *domus, -us*): casa.
exanimis: ablatiu plural de *exanimus, -a, -um.*
frux, frugis: collita.
uacuus, -a, -um: exempt de, lliure de.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

66. PAU 2006 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

EFECTES DE L'HURACÀ QUE ASSOLÀ LA REGIÓ DE CAMPÀNIA

Vastata est Campania turbine uentorum, qui uillas, arbusta, fruges passim disiecit pertulitque uiolentiam ad uicinam urbem, in qua omne mortalium genus uis pestilentiae depopulabatur. Domus corporibus exanimis, itinera funeribus complebantur; non sexus, non aetas periculo uacua erat.

(TÀCIT, *Annals* XVI, 13)

LÈXIC (per ordre alfabètic)

Campania, -ae: Campània (regió d'Itàlia).
domus (nominatiu plural de *domus, -us*): casa.
exanimis: ablatiu plural de *exanimus, -a, -um.*
frux, frugis: collita.
uacuus, -a, -um: exempt de, lliure de.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

67. PAU 2006 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

Opció A

PAU. Curs 2005-2006

EL GENERAL T. OTACILI ES TRASLLADA A ÀFRICA I FA UNA INCURSIÓ CONTRA ÚTICA

Paucis diebus antequam Syracusae caperentur, T. Otacilius cum quinqueremibus octoginta Vticam ab Lilybaeo transmisit; et, cum ante lucem portum intrasset, naues frumento onustas cepit, egressusque in terram depopulatus est agrum circa Vticam praedamque omnis generis retro ad naues egit.

(T. Livi XXV, 31, 12)

LÈXIC (per ordre alfabètic):

egressus,-a, -um: participi de perfet de *egredior*.
Lilybaeum, *-ii*: Lilibeu (ciutat de Sicília).
Syracusae, *-arum*: Siracusa (ciutat de Sicília).
T. Otacilius, *-ii*: Tit Otacili (general romà).
transmitto, *-is*, *-ere*, *-misi*, *-missum* (usat de forma absoluta): passar, traslladar-se.
Vtica,*-ae*: Útica (ciutat d'Àfrica).

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

68. PAU 2006 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

Opció B

EL GENERAL T. OTACILI ES TRASLLADA A ÀFRICA I FA UNA INCURSIÓ CONTRA ÚTICA

Paucis diebus antequam Syracusae caperentur, T. Otacilius cum quinqueremibus octoginta Vticam ab Lilybaeo transmisit; et, cum ante lucem portum intrasset, naues frumento onustas cepit, egressusque in terram depopulatus est agrum circa Vticam praedamque omnis generis retro ad naues egit.

(T. Livi XXV, 31, 12)

LÈXIC (per ordre alfabètic):

egressus,-a, -um: participi de perfet de *egredior*.
Lilybaeum, *-ii*: Lilibeu (ciutat de Sicília).
Syracusae, *-arum*: Siracusa (ciutat de Sicília).
T. Otacilius, *-ii*: Tit Otacili (general romà).
transmitto, *-is*, *-ere*, *-misi*, *-missum* (usat de forma absoluta): passar, traslladar-se.
Vtica,*-ae*: Útica (ciutat d'Àfrica).

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

69. PAU 2005 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció A)

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

L'AQUILÍFER PETROSIDI I ELS SEUS COMPANYS SE SACRIFIQUEN PER MANTENIR LA POSICIÓ

L. Petrosidius aquilifer, cum magna multitudine hostium premeretur, aquilam intra uallum proiecit; ipse pro castris fortissime pugnans occiditur. Illi aegre ad noctem oppugnationem sustinent: nocte omnes, desperata salute, se ipsi interficiunt. Pauci, ex proelio elapsi, incertis itineribus per siluas ad T. Labienum legatum in hiberna perueniunt. (CAESAR, *De bello Gallico* V, 37)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
elapsi: participi de perfet d'*elabor*
incertus, -a, -um: «poc segur»
L. Petrosidius, -ii: L. Petrosidi (oficial de Cèsar)
T. Labienus, -i: T. Labiè (general de Cèsar)

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

70. PAU 2005 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

L'AQUILÍFER PETROSIDI I ELS SEUS COMPANYS SE SACRIFIQUEN PER MANTENIR LA POSICIÓ

L. Petrosidius aquilifer, cum magna multitudine hostium premeretur, aquilam intra uallum proiecit; ipse pro castris fortissime pugnans occiditur. Illi aegre ad noctem oppugnationem sustinent: nocte omnes, desperata salute, se ipsi interficiunt. Pauci, ex proelio elapsi, incertis itineribus per siluas ad T. Labienum legatum in hiberna perueniunt. (CAESAR, *De bello Gallico* V, 37)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
elapsi: participi de perfet d'*elabor*
incertus, -a, -um: «poc segur»
L. Petrosidius, -ii: L. Petrosidi (oficial de Cèsar)
T. Labienus, -i: T. Labiè (general de Cèsar)

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

71. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció A)

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

ALEXANDRE EL GRAN PATEIX UN DESMAI MENTRE ES BANYA EN UN RIU

Mediam Cydnus amnis interfluit; et tunc aestas erat. Puluere simul ac sudore perfusum regem inuitauit liquor fluminis, ut calidum adhuc corpus ablueret; itaque, ueste deposita, descendit in flumen. Vixque ingressi artus rigere coeperunt; et totum propemodum corpus uitalis calor liquit. (Q. Curci, *Història d'Alexandre el Gran* III, 5)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
artus: nominatiu pl. d'*artus*, *-us*: «membre del cos»
Cydnus, -i: Cidne, riu de Cilícia
ingressus, -a, -um, participi de perfet d'*ingredior*: «entrar»
Media, -ae: Mèdia, país dels medes

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

72. PAU 2005 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

ALEXANDRE EL GRAN PATEIX UN DESMAI MENTRE ES BANYA EN UN RIU

Mediam Cydnus amnis interfluit; et tunc aestas erat. Puluere simul ac sudore perfusum regem inuitauit liquor fluminis, ut calidum adhuc corpus ablueret; itaque, ueste deposita, descendit in flumen. Vixque ingressi artus rigere coeperunt; et totum propemodum corpus uitalis calor liquit. *(*Q. Curci*, Història d'Alexandre el Gran* III, 5)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
artus: nominatiu pl. d'*artus*, *-us*: «membre del cos»
Cydnus, -i: Cidne, riu de Cilícia
ingressus, -a, -um, participi deperfet d'*ingredior*: «entrar»
Media, -ae: Mèdia, país dels medes

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

73. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció A)

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

UN AMIC DEL REI PIRROS S'OFEREIX A TRAIR-LO

Cum Pyrrus rex in terra Italia esset et unam et alteram pugnas prospere pugnauisset, tum quispiam Timochares, regis Pyrri amicus, ad C. Fabricium consulem furtim uenit ac praemium petiuit et, si de praemio conueniret, promisit regem uenenis necare. (GELL, *Noctes Atticae* III, 8)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
C. Fabricius, -ii: Gai Fabrici (cònsol romà)
conueniret: de *conuenio, -is, -ire, -ni, -ntum*. Usat impersonalment: «haver-hi acord»
Pyrrus, -i: Pirros (rei de l'Epir)
Timochares, -is: Timócar (amic de Pirros)

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

74. PAU 2005 · Juny · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

UN AMIC DEL REI PIRROS S'OFEREIX A TRAIR-LO

Cum Pyrrus rex in terra Italia esset et unam et alteram pugnas prospere pugnauisset, tum quispiam Timochares, regis Pyrri amicus, ad C. Fabricium consulem furtim uenit ac praemium petiuit et, si de praemio conueniret, promisit regem uenenis necare. (GELL, *Noctes Atticae* III, 8)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
C. Fabricius, -ii: Gai Fabrici (cònsol romà)
conueniret: de *conuenio, -is, -ire, -ni, -ntum*. Usat impersonalment: «haver-hi acord»
Pyrrus, -i: Pirros (rei de l'Epir)
Timochares, -is: Timócar (amic de Pirros)

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) fer la versió d'un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

AQUIL·LES MATA HÈCTOR I FA FUGIR ELS TROIANS

Hector Polypoetem ducem fortissimum occidit. Dum eum spoliare coepit, Achilles superuenit. Fit pugna maior; clamor ab oppido et a toto exercitu surgit. Hector Achillis femur sauciauit. Achilles eum persecutus est nec destitit nisi[1] eum occideret. Hectore interempto,[2] Achilles Troianos in fugam uertit et usque ad portas persequitur. (DARES FRIGI 24).

[1] Podeu traduir *nisi* per «fins que».
[2] És una forma del verb *interimo*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
desisto, -stiti, -stitum (3): parar, cessar.
dum (conj. temp.): mentre.
persequor, persecutus est (3) (dep.): perseguir.
Polypoetes, -is (m.).: Polipoetes (cabdill grec).
superuenio, -ueni, -uentum (4): presentar-se.

de Catalunya

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

76. PAU 2004 · Setembre · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) fer la versió d'un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

AQUIL·LES MATA HÈCTOR I FA FUGIR ELS TROIANS

Hector Polypoetem ducem fortissimum occidit. Dum eum spoliare coepit, Achilles superuenit. Fit pugna maior; clamor ab oppido et a toto exercitu surgit. Hector Achillis femur sauciauit. Achilles eum persecutus est nec destitit nisi[1] eum occideret. Hectore interempto,[2] Achilles Troianos in fugam uertit et usque ad portas persequitur. (DARES FRIGI 24).

_____

[1] Podeu traduir *nisi* per «fins que».

[2] És una forma del verb *interimo*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
desisto, -stiti, -stitum (3): parar, cessar.
dum (conj. temp.): mentre.
persequor, persecutus est (3) (dep.): perseguir.
Polypoetes, -is (m.).: Polipoetes (cabdill grec).
superuenio, -ueni, -uentum (4): presentar-se.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) fer la versió d'un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

ALEXANDRE EL GRAN DE MACEDÒNIA

Alexander Macedo animum ad[1] uirtutem a pueritia summo labore confirmauit. Alexandri uirtutes per orbem terrae cum laude et gloria uulgatae sunt.[2] Alexandrum omnes maxime metuerant, sed plurimum etiam dilexerunt. Si Alexandro uita longior data esset, trans Oceanum sarisae Macedonum transuolassent. (*Retòrica a Herenni*, 4, 22)

_____

[1] *Ad* significa «per a».

[2] *Vulgatae sunt* és una forma del verb *uulgo*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
confirmo (1): preparar.
Macedo, -onis (m.): macedoni, de Macedònia [regió del nord-est de Grècia].
Oceanus, -i (m.): l'oceà, el mar.
orbis, -is (m.): orbe.
sarisa, -ae (f.): llança.
uirtus, -tis (f.): virtut.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

nya
PAU de Catalunya

78. PAU 2004 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) fer la versió d'un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

ALEXANDRE EL GRAN DE MACEDÒNIA

Alexander Macedo animum ad[1] uirtutem a pueritia summo labore confirmauit. Alexandri uirtutes per orbem terrae cum laude et gloria uulgatae sunt.[2] Alexandrum omnes maxime metuerant, sed plurimum etiam dilexerunt. Si Alexandro uita longior data esset, trans Oceanum sarisae Macedonum transuolassent. (*Retòrica a Herenni*, 4, 22)

_____

[1] *Ad* significa «per a».

[2] *Vulgatae sunt* és una forma del verb *uulgo*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
confirmo (1): preparar.
Macedo, -onis (m.): macedoni, de Macedònia [regió del nord-est de Grècia].
Oceanus, -i (m.): l'oceà, el mar.
orbis, -is (m.): orbe.
sarisa, -ae (f.): llança.
uirtus, -tis (f.): virtut.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) fer la versió d'un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

QUALITATS ORATÒRIES D'HORTÈNSIA, FILLA DE QUINT HORTENSI

Matronae graui tributo a triumuiris oneratae sunt nec quisquam[1] uirorum accommodare patrocinium eis[2] audebat. Tunc Hortensia, Q. Hortensii filia, causam feminarum apud triumuiros constanter et feliciter egit; impetrauit enim ut maior pars pecuniae eis[2] remitteretur. Q. Hortensius reuixit filia et uerba eius aspirauit. (VALERI MÀXIM 8, 3, 3)

[1] *Nec quisquam*: «i cap».

[2] *Eis* es refereix a les matrones.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
accomodo (1): preparar.
ago, egi, actum (3): encarregar-se de.
apud (prep. d'acus.): davant.
aspiro (1): inspirar.
onero (1): oprimir, gravar.
patrocinium, -ii (n.): defensa.
Q. Hortensius, -i (m.): Quint Hortensi (famós orador del segle I aC).
remitto, -misi, -missum (3): tornar.
reuisco, -uixi, -uictum (3): reviure.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

Catalunya de les PAU de Catalunya

80. PAU 2004 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) fer la versió d'un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

QUALITATS ORATÒRIES D'HORTÈNSIA, FILLA DE QUINT HORTENSI

Matronae graui tributo a triumuiris oneratae sunt nec quisquam[1] uirorum accommodare patrocinium eis[2] audebat. Tunc Hortensia, Q. Hortensii filia, causam feminarum apud triumuiros constanter et feliciter egit; impetrauit enim ut maior pars pecuniae eis[2] remitteretur. Q. Hortensius reuixit filia et uerba eius aspirauit. (VALERI MÀXIM 8, 3, 3)

_____

[1] *Nec quisquam*: «i cap».

[2] *Eis* es refereix a les matrones.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
accomodo (1): preparar.
ago, egi, actum (3): encarregar-se de.
apud (prep. d'acus.): davant.
aspiro (1): inspirar.
onero (1): oprimir, gravar.
patrocinium, -ii (n.): defensa.
Q. Hortensius, -i (m.): Quint Hortensi (famós orador del segle I aC).
remitto, -misi, -missum (3): tornar.
reuisco, -uixi, -uictum (3): reviure.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadernet de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

NUMA POMPILI CONTINUA L'OBRA DE RÒMUL

Numa Pompilius agros, quos Romulus bello ceperat, diuisit uiritim ciuibus amoremque pacis eis[1] iniecit. Idem Pompilius ad pristinum numerum duo[2] augures addidit et sacris pontifices quinque[3] praefecit; adiunxit praeterea flamines, Salios uirginesque Vestales, omnesque partes religionis statuit. Idem ludos, mercatus omnesque celebritates inuenit. (CICERÓ, *La república* 2, 14)

_____

[1] *Eis* es refereix a *ciuibus.*

[2] El numeral *duo* s'ha de traduir amb *augures.*

[3] El numeral *quinque* s'ha de traduir amb *pontifices.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
celebritas, -tis (f.): assemblea.
inicio, -ieci, -iectum (3): inculcar.
inuenio, -ueni, -uentum (4): crear.
praeficio, -feci, -fectum (3): posar [algú] al capdavant de [alguna cosa].
religio, -onis (f.): culte.
sacra, -orum (n. pl.): cerimònies sagrades.
Salius, -ii (m.): sali [membre d'un col·legi sacerdotal dedicat al culte de Mart].

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

alunya
s PAU de Catalunya

82. PAU 2003 · Setembre · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

NUMA POMPILI CONTINUA L'OBRA DE RÒMUL

Numa Pompilius agros, quos Romulus bello ceperat, diuisit uiritim ciuibus amoremque pacis eis[1] iniecit. Idem Pompilius ad pristinum numerum duo[2] augures addidit et sacris pontifices quinque[3] praefecit; adiunxit praeterea flamines, Salios uirginesque Vestales, omnesque partes religionis statuit. Idem ludos, mercatus omnesque celebritates inuenit. (CICERÓ, *La república* 2, 14)

_____

[1] *Eis* es refereix a *ciuibus.*

[2] El numeral *duo* s'ha de traduir amb *augures.*

[3] El numeral *quinque* s'ha de traduir amb *pontifices.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
celebritas, -tis (f.): assemblea.
inicio, -ieci, -iectum (3): inculcar.
inuenio, -ueni, -uentum (4): crear.
praeficio, -feci, -fectum (3): posar [algú] al capdavant de [alguna cosa].
religio, -onis (f.): culte.
sacra, -orum (n. pl.): cerimònies sagrades.
Salius, -ii (m.): sali [membre d'un col·legi sacerdotal dedicat al culte de Mart].

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

CARACTERÍSTIQUES DE LA JOVENTUT ROMANA

Romana iuuentus per laborem in castris usum militiae discebat et in armis magis quam in conuiuiis libidinem habebat. Nullus labor insolitus erat talibus uiris, nullus locus asper aut arduus erat, nullus armatus hostis formidulosus. Iuuenes laudis auidi et pecuniae liberales erant; gloriam ingentem, diuitias honestas uolebant. (SAL·LUSTI, *La conjuració de Catilina*, 7, 4 – 6)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
asper, -era, -erum: difícil.
diuitiae, -arum (f. pl.): riqueses.
formidulosus, -a, -um: temible.
liberalis, -e (adj.): generós.
libido, -inis (f.): afecció.
usus, -us (m.): pràctica.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

84. PAU 2003 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

CARACTERÍSTIQUES DE LA JOVENTUT ROMANA

Romana iuuentus per laborem in castris usum militiae discebat et in armis magis quam in conuiuiis libidinem habebat. Nullus labor insolitus erat talibus uiris, nullus locus asper aut arduus erat, nullus armatus hostis formidulosus. Iuuenes laudis auidi et pecuniae liberales erant; gloriam ingentem, diuitias honestas uolebant. (SAL·LUSTI, *La conjuració de Catilina,* 7, 4 – 6)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
asper, -era, -erum: difícil.
diuitiae, -arum (f. pl.): riqueses.
formidulosus, -a, -um: temible.
liberalis, -e (adj.): generós.
libido, -inis (f.): afecció.
usus, -us (m.): pràctica.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

AUGUST, CONSTRUCTOR I PROMOTOR D'OBRA PÚBLICA

Augustus publica opera plurima exstruxit,[1] e quibus praecipua fuerunt: forum cum aede Martis, templum Apollinis in Palatio, aedes Iouis[2] in Capitolio. Quaedam opera sub nomine alieno etiam fecit: porticum basilicamque Gai et Lucii, porticus Liuiae et Octauiae theatrumque Marcelli. Alueum Tiberis laxauit ac repurgauit. Aedes sacras uetustate collapsas refecit. (SUETONI, *Vida d'August*, 29-30)

[1] És una forma del verb *exstruo*.
[2] Prové de la forma *Iuppiter, Iouis.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
aedes, -is (f.): santuari.
alienus, -a, -um: d'un altre.
alueus, -i (m.): llit [d'un riu], llera.
Apollo, -inis (m.): Apol·lo.
Gaius, -ii (m.): Gai [nét d'August].
Liuia, -ae (f.): Lívia.
Marcellus, -i (m.): Marcel [nebot d'August].
opus, operis (n.): obra.
praecipuus, -a, -um: principal.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

atalunya
les PAU de Catalunya

86. PAU 2003 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

AUGUST, CONSTRUCTOR I PROMOTOR D'OBRA PÚBLICA

Augustus publica opera plurima exstruxit,[1] e quibus praecipua fuerunt: forum cum aede Martis, templum Apollinis in Palatio, aedes Iouis[2] in Capitolio. Quaedam opera sub nomine alieno etiam fecit: porticum basilicamque Gai et Lucii, porticus Liuiae et Octauiae theatrumque Marcelli. Alueum Tiberis laxauit ac repurgauit. Aedes sacras uetustate collapsas refecit. (SUETONI, *Vida d'August*, 29-30)

_____

[1] És una forma del verb *exstruo*.

[2] Prové de de la forma *Iuppiter, Iouis.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
aedes, -is (f.): santuari.
alienus, -a, -um: d'un altre.
alueus, -i (m.): llit [d'un riu], llera.
Apollo, -inis (m.): Apol·lo.
Gaius, -ii (m.): Gai [nét d'August].
Liuia, -ae (f.): Lívia.
Marcellus, -i (m.): Marcel [nebot d'August].
opus, operis (n.): obra.
praecipuus, -a, -um: principal.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

DARRERA BATALLA D'ESPÀRTAC

Hostes, a Licinio Crasso fugati, in extrema Italiae refugerunt. Ibi circa Bruttium angulum clausi sunt et, cum fugam in Siciliam pararent sed nauigia non suppeterent, tandem dignam mortem obierunt et sine missione[1] pugnauerunt. Spartacus ipse, in primo agmine fortissime dimicans, quasi imperator occisus est. (FLORUS, *Epítom*, 2, 8, 12-14)

[1] «Sense treva».

LÈXIC (per ordre alfabètic)
angulus, -i (m.): punta, racó.
Bruttius, -a, -um: del Bruti [regió del sud d'Itàlia, separada de Sicília per l'estret de Messina].
claudo, clausi, clausum (3): encerclar.
extremum, -i (n.): confí, límit.
fugo (1): posar en fuga.
Licinius Crassus, Licinii Crassi (m.): Licini Cras.
obeo, obii, obitum: afrontar.
suppeto, suppetiui, suppetitum (3): haver-hi a disposició.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya
PAU de Catalunya

88. PAU 2002 · Setembre · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, (4) i exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

DARRERA BATALLA D'ESPÀRTAC

Hostes, a Licinio Crasso fugati, in extrema Italiae refugerunt. Ibi circa Bruttium angulum clausi sunt et, cum fugam in Siciliam pararent sed nauigia non suppeterent, tandem dignam mortem obierunt et sine missione[1] pugnauerunt. Spartacus ipse, in primo agmine fortissime dimicans, quasi imperator occisus est. (FLORUS, *Epítom*, 2, 8, 12-14)

[1] «Sense treva».

LÈXIC (per ordre alfabètic)
angulus, -i (m.): punta, racó.
Bruttius, -a, -um: del Bruti [regió del sud d'Itàlia, separada de Sicília per l'estret de Messina].
claudo, clausi, clausum (3): encerclar.
extremum, -i (n.): confí, límit.
fugo (1): posar en fuga.
Licinius Crassus, Licinii Crassi (m.): Licini Cras.
obeo, obii, obitum: afrontar.
suppeto, suppetiui, suppetitum (3): haver-hi a disposició.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

89. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció A)

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

SUÏCIDI DE SÈNECA I DE LA SEVA DONA

Vbi haec uerba Seneca disseruit, complectitur uxorem et eam rogat ut temperaret dolorem et desiderium mariti toleraret. Illa tamen quoque manum percussoris exposcit. Tum eodem ferro brachia exsoluunt. Seneca, quoniam senile corpus lenta effugia sanguini praebebat, crurum uenas quoque abrumpit. (TÀCIT, *Annals,* 15, 63)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
crus, cruris (n.): cama.
dissero, disserui, dissertum (3): pronunciar.
exposco, expoposci, exposcitum (3): reclamar.
exsoluo, exsolui, exsolutum (3): obrir-se, tallar-se.
ferrum, -i (n.): ganivet.
percussor ,-oris (m.): executor [l'encarregat de tallar-los les venes].
*praebeo, praebui, praebitum (*2): causar.
quoniam (conj. causal): com que.
tempero (1): moderar.
ubi (conj. temporal): després que.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

PAU de Catalunya

90. PAU 2002 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, (4) i exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

SUÏCIDI DE SÈNECA I DE LA SEVA DONA

Vbi haec uerba Seneca disseruit, complectitur uxorem et eam rogat ut temperaret dolorem et desiderium mariti toleraret. Illa tamen quoque manum percussoris exposcit. Tum eodem ferro brachia exsoluunt. Seneca, quoniam senile corpus lenta effugia sanguini praebebat, crurum uenas quoque abrumpit. (TÀCIT, *Annals,* 15, 63)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
crus, cruris (n.): cama.
dissero, disserui, dissertum (3): pronunciar.
exposco, expoposci, exposcitum (3): reclamar.
exsoluo, exsolui, exsolutum (3): obrir-se, tallar-se.
ferrum, -i (n.): ganivet.
percussor ,-oris (m.): executor [l'encarregat de tallar-los les venes].
*praebeo, praebui, praebitum (*2): causar.
quoniam (conj. causal): com que.
tempero (1): moderar.
ubi (conj. temporal): després que.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COSTUMS NOCTURNS DE NERÓ A ROMA

Nero petulantiam, luxuriam, auaritiam, crudelitatem exercuit. Post crepusculum popinas inibat[1] circumque uicos uagabatur; redeuntes[2] a cena uerberare ac uulnerare cloacisque demergere solebat, tabernas etiam expilare. Saepe in eius modi rixis periculum uitae adiit[3]: prope ad necem caesus est a senatore, cuius uxorem attrectauerat. (SUETONI, *Vida dels dotze cèsars. Neró,* 26)

_____

[1] És el pretèrit imperfet d'indicatiu del verb *ineo.*

[2] Fixeu-vos en el significat d'aquest mot que us donem en el lèxic.

[3] És el pretèrit perfet d'indicatiu del verb *adeo.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
adeo, adii, aditum: afrontar.
attrecto (1): grapejar.
caedo, cecidi, caesum (3): colpejar.
exerceo, exercui, exercitum (2): practicar.
Nero, Neronis (m.)*:* Neró.
rediens, redeuntis (m.): el que tornava [d'un lloc].
taberna, -ae (f.): botiga.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

alunya
s PAU de Catalunya

92. PAU 2002 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, (4) i exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COSTUMS NOCTURNS DE NERÓ A ROMA

Nero petulantiam, luxuriam, auaritiam, crudelitatem exercuit. Post crepusculum popinas inibat[1] circumque uicos uagabatur; redeuntes[2] a cena uerberare ac uulnerare cloacisque demergere solebat, tabernas etiam expilare. Saepe in eius modi rixis periculum uitae adiit[3]: prope ad necem caesus est a senatore, cuius uxorem attrectauerat. (SUETONI, *Vida dels dotze cèsars. Neró,*26)

_____

[1] És el pretèrit imperfet d'indicatiu del verb *ineo.*

[2] Fixeu-vos en el significat d'aquest mot que us donem en el lèxic.

[3] És el pretèrit perfet d'indicatiu del verb *adeo.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
adeo, adii, aditum: afrontar.
attrecto (1): grapejar.
caedo, cecidi, caesum (3): colpejar.
exerceo, exercui, exercitum (2): practicar.
Nero, Neronis (m.)*:* Neró.
rediens, redeuntis (m.): el que tornava [d'un lloc].
taberna, -ae (f.): botiga.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

EL VALOR DE L'ELOQÜÈNCIA

Oratori omnia, quae sunt in hominum uita, tractata esse debent. Est enim eloquentia una de summis uirtutibus. Quamquam sunt omnes uirtutes aequales et pares, est tamen alia[1] magis illustris quam alia; eloquentia est uis quae sensa mentis et consilia sic uerbis explicat, ut[2] eos, qui audiant, possit[3] impellere. (CICERÓ, *De l'orador*, 3, 14, 54)

[1] La correlació *alia... alia...* cal traduir-la per «una... altra».
[2] La correlació *sic... ut...* cal traduir-la per «de manera que».
[3] *possit* és una forma del verb *possum*, que es conjuga com *sum*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
consilium, -ii (n.): decisió.
explico (1): exposar.
impello, impuli, impulsum (3): commoure.
quamquam (conj. concessiva): encara que.
sensa, sensorum (n. pl.): pensaments.

a Catalunya

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

94. PAU 2001 · Setembre · Sèrie 4 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, (4) i exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

EL VALOR DE L'ELOQÜÈNCIA

Oratori omnia, quae sunt in hominum uita, tractata esse debent. Est enim eloquentia una de summis uirtutibus. Quamquam sunt omnes uirtutes aequales et pares, est tamen alia[1] magis illustris quam alia; eloquentia est uis quae sensa mentis et consilia sic uerbis explicat, ut[2] eos, qui audiant, possit[3] impellere. (CICERÓ, *De l'orador*, 3, 14, 54)

_____

[1] La correlació *alia... alia...* cal traduir-la per «una... altra».

[2] La correlació *sic... ut...* cal traduir-la per «de manera que».

[3] *possit* és una forma del verb *possum*, que es conjuga com *sum*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
consilium, -ii (n.): decisió.
explico (1): exposar.
impello, impuli, impulsum (3): commoure.
quamquam (conj. concessiva): encara que.
sensa, sensorum (n. pl.): pensaments.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

DESCRIPCIÓ DEL SECTOR TERMAL D'UNA VIL·LA SENYORIAL

Est balinei cella frigidaria spatiosa, cuius in contrariis parietibus duo[1] baptisteria sinuantur. Adiacent unctorium et hypocauston, mox duae cellae magis elegantes quam sumptuosae; cohaeret calida piscina, ex qua natantes mare adspiciunt, nec procul est sphaeristerium quod occurrit calidissimo soli, inclinato iam die. (PLINI EL JOVE, *Cartes*, 2, 17, 11)

[1] És una forma del numeral *duo, duae, duo* que cal traduir amb *baptisteria*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
baptisterium, -i (n.): banyera.
frigidarius, -a, -um: d'aigua freda.
inclino (1): declinar [el dia], caure [el dia].
occurro, occurri, occursum (3): estar orientat cap a.
sinuo (1): aparèixer arrodonit.
sphaeristerium, -ii (n.): pista de joc de pilota.
unctorium, -ii (n.): sala de massatge.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

l a Catalunya

96. PAU 2001 · Juny · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

DESCRIPCIÓ DEL SECTOR TERMAL D'UNA VIL·LA SENYORIAL

Est balinei cella frigidaria spatiosa, cuius in contrariis parietibus duo[1] baptisteria sinuantur. Adiacent unctorium et hypocauston, mox duae cellae magis elegantes quam sumptuosae; cohaeret calida piscina, ex qua natantes mare adspiciunt, nec procul est sphaeristerium quod occurrit calidissimo soli, inclinato iam die. (PLINI EL JOVE, *Cartes*, 2, 17, 11)

_____

[1] És una forma del numeral *duo, duae, duo* que cal traduir amb *baptisteria*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
baptisterium, -i (n.): banyera.
frigidarius, -a, -um: d'aigua freda.
inclino (1): declinar [el dia], caure [el dia].
occurro, occurri, occursum (3): estar orientat cap a.
sinuo (1): aparèixer arrodonit.
sphaeristerium, -ii (n.): pista de joc de pilota.
unctorium, -ii (n.): sala de massatge.

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

VICTÒRIES DE L'EMPERADOR AURELIÀ EN LA SEVA MARXA CAP A ORIENT

Aurelianus contra Zenobiam, quae filiorum nomine imperium orientale tenebat, iter flexit. Multa bellorum genera in itinere confecit. In Thracia occurrentes barbaros uicit; Gothorum ducem trans Danuuium interemit. Inde per Byzantium in Bithyniam transitum fecit eamque nullo certamine obtinuit. (*Història Augusta*, *Aurelià*, 22, 1-4)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
Aurelianus, -i (m.): Aurelià.
Bithynia, -ae (f.): Bitínia [regió d'Àsia menor].
Byzantium, -i (n.): Bizanci [ciutat].
Gothi, -orum (m.): els gots [poble germànic].
Thracia, -ae (f.): Tràcia.
Zenobia, -ae (f.): Zenòbia [reina de Palmira, ciutat de la Síria actual].

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

unya

98. PAU 2001 · Juny · Sèrie 5 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

VICTÒRIES DE L'EMPERADOR AURELIÀ EN LA SEVA MARXA CAP A ORIENT

Aurelianus contra Zenobiam, quae filiorum nomine imperium orientale tenebat, iter flexit. Multa bellorum genera in itinere confecit. In Thracia occurrentes barbaros uicit; Gothorum ducem trans Danuuium interemit. Inde per Byzantium in Bithyniam transitum fecit eamque nullo certamine obtinuit. (*Història Augusta*, *Aurelià*, 22, 1-4)

LÈXIC (per ordre alfabètic)
Aurelianus, -i (m.): Aurelià.
Bithynia, -ae (f.): Bitínia [regió d'Àsia menor].
Byzantium, -i (n.): Bizanci [ciutat].
Gothi, -orum (m.): els gots [poble germànic].
Thracia, -ae (f.): Tràcia.
Zenobia, -ae (f.): Zenòbia [reina de Palmira, ciutat de la Síria actual].

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

INCINERACIÓ DE CÈSAR. LA MULTITUD REUNIDA ALIMENTA LA FOGUERA AMB EL QUE TÉ A MÀ

Caesaris lectum in forum magistratus detulerunt.* Repente duo homines bina iacula gestantes ardentibus cereis succenderunt confestimque turba uirgulta arida congessit. Deinde tibicines uestem iniecerunt flammae, et legionarii arma sua; matronae etiam ornamenta sua, quae gerebant, et liberorum bullas atque praetextas. (Extret de SUETONI, *Vida de Juli Cèsar,* 84.)

* *Detulerunt* és una forma del verb *defero*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
bulla, -ae (f.): butlla [medalló amb amulets que portaven penjat els nens]
cereus, -i (m.): teia
lectum, -i (n.): fèretre
praetexta, -ae (f.): toga pretexta [vestit dels nois fins als disset anys]
uirgulta, -orum (n.): llenya

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

100. PAU 2000 · Setembre · Sèrie 2 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

INCINERACIÓ DE CÈSAR. LA MULTITUD REUNIDA ALIMENTA LA FOGUERA AMB EL QUE TÉ A MÀ

Caesaris lectum in forum magistratus detulerunt.* Repente duo homines bina iacula gestantes ardentibus cereis succenderunt confestimque turba uirgulta arida congessit. Deinde tibicines uestem iniecerunt flammae, et legionarii arma sua; matronae etiam ornamenta sua, quae gerebant, et liberorum bullas atque praetextas. (Extret de SUETONI, *Vida de Juli Cèsar,* 84.)

_____

* *Detulerunt* és una forma del verb *defero*.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
bulla, -ae (f.): butlla [medalló amb amulets que portaven penjat els nens]
cereus, -i (m.): teia
lectum, -i (n.): fèretre
praetexta, -ae (f.): toga pretexta [vestit dels nois fins als disset anys]
uirgulta, -orum (n.): llenya

Districte universitari de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

IMPORTÀNCIA DELS POETES. MOLTS POBLES PRETENEN SER LA PÀTRIA D'HOMER

Saxa et solitudines uoci respondent,* bestiae cantu flectuntur atque consistunt: nos non poetarum uoce moueamur? Homerum Colophonii ciuem esse dicunt suum, Salaminii repetunt, Smyrnaei suum esse confirmant itaque etiam delubrum in oppido dedicauerunt, permulti alii praeterea pugnant inter se atque contendunt. (Extret de CICERÓ, *Discurs a favor del poeta Àrquias*, 8, 19.)

* Amb aquesta frase Ciceró es refereix al fenomen físic de l'eco.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
Colophonii, -orum (m.): els habitants de Colofó
contendo, -tendi, -tentum (3): disputar-se
flecto, flexi, flexum (3): apaivagar
moueo, moui, motum (2): commoure
Salaminii, -orum (m.): els habitants de Salamina
Smyrnaei, -orum (m.): els habitants d'Esmirna
solitudo, -inis (f.): indret deshabitat

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

102. PAU 2000 · Setembre · Sèrie 6 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

IMPORTÀNCIA DELS POETES. MOLTS POBLES PRETENEN SER LA PÀTRIA D'HOMER

Saxa et solitudines uoci respondent,* bestiae cantu flectuntur atque consistunt: nos non poetarum uoce moueamur? Homerum Colophonii ciuem esse dicunt suum, Salaminii repetunt, Smyrnaei suum esse confirmant itaque etiam delubrum in oppido dedicauerunt, permulti alii praeterea pugnant inter se atque contendunt. (Extret de CICERÓ, *Discurs a favor del poeta Àrquias*, 8, 19.)

* Amb aquesta frase Ciceró es refereix al fenomen físic de l'eco.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
Colophonii, -orum (m.): els habitants de Colofó
contendo, -tendi, -tentum (3): disputar-se
flecto, flexi, flexum (3): apaivagar
moueo, moui, motum (2): commoure
Salaminii, -orum (m.): els habitants de Salamina
Smyrnaei, -orum (m.): els habitants d'Esmirna
solitudo, -inis (f.): indret deshabitat

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Universitat de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

HOMES IL·LUSTRES HAN DEDICAT ESTONES A L'OCI, PERQUÈ ÉS BO PER REFER-SE

Cum puerulis Socrates ludere non erubescebat, et Cato uino laxabat animum curis publicis fatigatum, et Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros.* Ex adsiduitate laborum nascitur animorum hebetatio quaedam. Nam somnus refectioni necessarius est; si hunc tamen semper diem noctemque continues, mors erit. (Extret de SÈNECA, *La tranquil·litat de l'esperit*, 17, 4-6.)

* *Ad numeros*: al compàs de la música.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
Cato, -onis: Cató
continuo (1): allargar
erubesco, erubui, —— (3): avergonyir-se
hebetatio, -onis (f.): afebliment
laxo (1): relaxar
militaris, -e (adj.): acostumat a les armes

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

104. PAU 2000 · Juny · Sèrie 1 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

HOMES IL·LUSTRES HAN DEDICAT ESTONES A L'OCI, PERQUÈ ÉS BO PER REFER-SE

Cum puerulis Socrates ludere non erubescebat, et Cato uino laxabat animum curis publicis fatigatum, et Scipio militare suum corpus mouebat ad numeros.* Ex adsiduitate laborum nascitur animorum hebetatio quaedam. Nam somnus refectioni necessarius est; si hunc tamen semper diem noctemque continues, mors erit. (Extret de SÈNECA, *La tranquil·litat de l'esperit*, 17, 4-6.)

_____

* *Ad numeros*: al compàs de la música.

LÈXIC (per ordre alfabètic)
Cato, -onis: Cató
continuo (1): allargar
erubesco, erubui, —— (3): avergonyir-se
hebetatio, -onis (f.): afebliment
laxo (1): relaxar
militaris, -e (adj.): acostumat a les armes

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

Universitat de Catalunya

OPCIÓ A

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COM ÉS LA CASA DE CAMP D'UN PROPIETARI COM CAL

Semper boni assiduique domini cella uinaria, olearia, etiam penaria referta est, uillaque tota locuples est: abundat porco, haedo, agno, gallina, lacte, caseo, melle. Iam hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellant. Venatio conditiora haec[1] facit. Agro bene culto nihil potest[2] esse uberius nec ornatius. (CICERÓ, *Sobre la vellesa,* 16, 56-57.)

_____

[1] La forma pronominal *haec* és acusatiu neutre plural i s'ha de traduir per «tot això».
[2] És una forma del verb *possum.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
assiduus, -a, -um: que està per la feina
conditus, -a, -um: rellevant
ornatus, -a, -um: bonic
penarius, -a, -um: de queviures
succidia, -ae (f.): reserva, rebost

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.

UAB

106. PAU 2000 · Juny · Sèrie 3 · Exercici 1 (Opció B)

OPCIÓ B

La prova consisteix a fer quatre exercicis: (1) traduir un text, (2) resoldre una qüestió de morfosintaxi, (3) resoldre una qüestió sobre llengua o civilització romana, i (4) exposar breument un tema de llengua o de civilització romana.

TEXT

COM ÉS LA CASA DE CAMP D'UN PROPIETARI COM CAL

Semper boni assiduique domini cella uinaria, olearia, etiam penaria referta est, uillaque tota locuples est: abundat porco, haedo, agno, gallina, lacte, caseo, melle. Iam hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellant. Venatio conditiora haec[1] facit. Agro bene culto nihil potest[2] esse uberius nec ornatius. (CICERÓ, *Sobre la vellesa,* 16, 56-57.)

_____

[1] La forma pronominal *haec* és acusatiu neutre plural i cal traduir-la per «tot això».
[2] És una forma del verb *possum.*

LÈXIC (per ordre alfabètic)
assiduus, -a, -um: que està per la feina
conditus, -a, -um: rellevant
ornatus, -a, -um: bonic
penarius, -a, -um: de queviures
succidia, -ae (f.): reserva, rebost

Exercici 1 [5 punts]

Traduïu el text en el quadern de respostes.